

Osnovna šola Janka Padežnika Maribor

Iztokova ulica 6

2000 Maribor

"49. SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV SLOVENIJE 2015"

**PROMET NI ZABAVA,
VARNOST OHRANI BISTRA GLAVA**

Raziskovalno področje: Varnost v cestnem prometu

Raziskovalna naloga

Avtor: Žiga Ademovič (9. razred)

Mentorici: Petra Erjavc

Janja Zimšek

Maribor, 2015

KAZALO VSEBINE

Kazalo slik	3
Kazalo grafov	3
POVZETEK	5
1 UVOD	7
1.1 Uvodne misli	7
1.2 Namen raziskovalne naloge	7
1.3 Hipoteze	8
1.4 Predvidena nova spoznanja	8
1.5 Teoretično ozadje problema	9
1.6 Rezultati dosedanjih raziskav	9
2 TEORETIČNI DEL	11
2.1 Preventivne prometne akcije	11
2.1.1 Akcije za šolske otroke	12
2.2 Preventivne akcije na lokalni ravni	12
2.3 Šolske prometno preventivne akcije	12
2.4 Dan prometne varnosti "Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava"	14
3 OSREDNJI DEL	16
3.1 Metodologija	16
3.1.1 Metoda proučevanja različnih virov in literature	16
3.1.2 Metoda anketiranja	16
3.1.3 Metodo analize podatkov in njihovega interpretiranja	17
3.1.4 Intervju	17
3.2 Rezultati in interpretacija podatkov	17
3.2.1 Pot v šolo učencev naše osnovne šole	17
3.2.2 Primerjava odgovorov učencev od 1. do 5. razreda in učencev prometnih tutorjev	19
3.2.3 Vloga prometnega tutorja	20
3.2.4 Prometno preventivni sprehod po šolskem okolišu	22
3.2.5 Izvedba vodene prometno preventivne kolesarske vožnje "S kolesom v šolo" za učence kolesarje	24

3.2.6 Študenti Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu z učenci 7., 8. in 9. razredov	28
3.2.7. Mnenje staršev o prometni varnosti na naši osnovni šoli	32
4 SKLEP Z ZAKLJUČKOM	34
4. 1 Družbena odgovornost	38
5 VIRI IN LITERATURA	39
5. 1 Knjižni viri	39
5. 2 Spletni viri	39
5.3 Viri slikovnega materiala	40
6 PRILOGE	40
Priloga 1: Program dneva prometne varnosti	41
Priloga 2: Primer prometnega tutorja na pripravo vodenja prometno preventivnega sprehoda	45
Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence od 2. do 5. razreda	47
Priloga 4: Anketni vprašalnik za učence prometne tutorje	49
Priloga 5: Anketni vprašalnik za učence kolesarje	50
Priloga 6: Anketni vprašalnik za učence, ki so sodelovali na delavnicah s študenti Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu	51
Priloga 7: Anketni vprašalnik za starše	52

KAZALO SLIK IN GRAFOV

Kazalo slik

Slika 1: Moja pot v šolo	22
Slika 3: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali učenci	23
Slika 2: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali tutorji	23
Slika 4: Kolesarska proga na prometno preventivni delavnici	24

Kazalo grafov

Graf 1: Policijski podatki o prometnih nesrečah otrok starih od 7 do 14 let, na območju Policijske postaje Maribor II	10
Graf 2: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2005/2006	17
Graf 3: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2009/2010	18
Graf 4: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2013/2014	18
Graf 5: Prihod učencev v šolo za šolsko leto 2014/2015	18
Graf 6: Zadovoljstvo mlajših učencev z vlogo starejših pri vodenju na preventivni pešpoti	19
Graf 7: Uspešnost prenašanja znanj in izkušenj s starejših na mlajše učence pri prometni preventivi	19
Graf 8: Vloga, v kateri so učenci od 1. do 5. razreda bolj pozorni na promet	20
Graf 9: Pogled prometnih tutorjev na pozornost učencev med vodenjem na promet	20
Graf 10: Uspešnost prenašanja znanja in izkušenj s starejših na mlajše učence v prometni preventivi	21
Graf 11: Nasveti, katere mlajši učenci upoštevajo po navodilih prometnih tutorjev	21
Graf 12: Nasveti, ki jih bodo po mnenju prometnih tutorjev, mlajši učenci upoštevali	22
Graf 13: Ustreznost posredovanja prometnih vsebin	25
Graf 14: Posredovane teme predstavnikov MKM	26
Graf 15: Dodatna pojasnitev primernosti posredovane teme predstavnikov MKM	27
Graf 16: Vpliv predavanja predstavnikov MKM na ozaveščenost pri vedenju učencev v prometu	27

Graf 17: Razlika vožnje s kolesom v cestnem prometu pred izvedeno vodeno preventivno akcijo _____	28
Graf 18: Teme predavanja študentov Fakultete za gradbeništvo, ki so pritegnile učence ____	29
Graf 19: Želja po novem izobraževanju na področju prometne varnosti _____	29
Graf 20: Primernost posredovane teme _____	30
Graf 21: Primernost načina posredovanje prometnih vsebin _____	30
Graf 22: Vpliv informacij s strani predstavnikov fakultete za gradbeništvo na nadaljnje vedenje učencev v cestnem prometu _____	31
Graf 23: Informacije, ki so pozitivno vplivale na vedenje učencev v cestnem prometu ____	32
Graf 24: Izobraževalno obdobje v katerega so vključeni otroci anketiranih staršev _____	33
Graf 25: Zadovoljstvo staršev s preventivnimi prometnimi dejavnostmi na naši šoli ____	33
Graf 26: Vpliv prenosa znanj in izkušenj, s starejših na mlajše učence, na odnos vedenja v prometu po mnenju staršev _____	33

POVZETEK

V mesecu juniju sem postal prvi Goodyear junior ambasador varnosti. V tej vlogi sem se tudi predstavil v tednu prometne varnosti, v katerem smo na naši osnovi šoli izvedli prometni dan. Prisluhnilo smo različnim strokovnjakom s področja prometne varnosti, starejšim učencem dodelili vloge prometnih tutorjev in delovali v raznolikih prometnih delavnicah. V teoretičnem delu raziskovalne naloge bom predstavil pomen prometne preventive. Zanima me, ali so poti učencev kolesarjev in pešcev varne ali ne, katera znanja so pridobili na prometnih delavnicah in kako pridobljeno znanje uporabljajo v prometu. Z različnimi metodami raziskovanja, kot so; anketiranje, proučevanja virov in literature, analiza podatkov in njihovega interpretiranja, bom pridobil rezultate in jih predstavil v raziskovalni nalogi. Predvidevam, da znanje in izkušnje, ki so jih učenci pridobili v času prometnega dne, pozitivno vplivajo na njihovo prometno varnost.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentoricama za spodbudo, pomoč in podporo. Zahvaljujem se Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor, Medobčinski redarski službi Mestne občine Maribor, Policijski postaji Maribor II, Fakulteti za gradbeništvo, katedri za prometno tehniko in varnost v prometu, Mariborski kolesarski mreži in Primotehni d. o. o. Še posebno pa se zahvaljujem Goodyear ambasadorki prometne varnosti, naši priznani pevki Alenki Godec za vso podporo in sodelovanje na zaključni prireditvi.

1 UVOD

1.1 Uvodne misli

V šolskem letu 2013/2014 je naša šola sodelovala na Goodyear natečaju Z roko v roki za varnost otrok. S svojim esejem in pesmijo Prometna sem se uvrstil v ožji izbor in tako so me, 11. junija 2014 na osnovni šoli Zadobrova v Ljubljani razglasili za zmagovalca. Postal sem prvi Goodyear junior ambasador varnosti v Sloveniji.

Moj odnos do varnosti se je v tem času zelo spremenil. Varnost namreč ni samoumevna, zanjo se je potrebno vsakodnevno truditi.

Na naši šoli je varnost zelo pomembna vrednota, zato sem se odločil, da bom v tednu prometne varnosti prispeval k ozaveščanju z organizacijo in izvedbo preventivnega dne. Izpeljali smo ga 9. oktobra 2014 "Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava" pod zmagovalnim sloganom naše četrtošolke, v katerem so aktivno sodelovali vsi učenci naše šole.

1.2 Namen raziskovalne naloge

Namen raziskovalne naloge je ugotoviti, kako z različnimi prometnimi vzgojno preventivnimi dejavnostmi pri osnovnošolcih ozavestiti vsakodnevno odgovorno vedenje v prometu, kako jih spodbuditi, da prihajajo čim pogosteje v šolo peš ali s kolesom ter raziskati varna in nevarna mesta na šolski poti. Ugotavljanje pozitivnih učinkov posnemanja pravilnih vzorcev vedenja in prenašanje le-teh s starejših na mlajše. Ali velja načelo, da pozitivni zgledi vplivajo tudi na varnost v cestnem prometu? Prav zaradi tega smo veliko preventivnih dejavnosti izvedli neposredno v prometu. Ker je pa za pravilno, varno in odgovorno vedenje na cesti potrebno nenehno pridobivanje novih znanj, ne samo izkušenj, sem se potrudil, da sem pri sami organizaciji prometnih delavnic k sodelovanju povabil tudi zunanje strokovnjake s področja prometne varnosti.

1.3 Hipoteze

1. Z različnimi prometnimi vzgojno preventivnimi dejavnostmi pri otrocih dosežemo, da ozavestijo vsakodnevno odgovorno vedenje v prometu.
2. Otroci so bolj pozorni na dogajanje v prometu, če jih spodbudimo, da prihajajo v šolo peš ali s kolesom.
3. Z neposrednim raziskovanjem varnih in nevarnih mest v prometu bodo otroci bolj pozorni na te situacije.
4. Zaradi strokovne razlage nevarnosti na konkretnem primeru, bodo novo pridobljeno znanje ozavestili in ga dosledno upoštevali.
5. Prenašanje znanja in izkušenj, s področja prometne preventive, s starejših na mlajše vrstnike, je učinkovito vplivalo na razvijanje odgovornega vedenja v prometu.
6. Starši so zadovoljni z dejavnostmi, ki potekajo v zvezi s prometno varnostjo na naši osnovni šoli.
7. Vpliv vrste prometnih preventivnih akcij veliko bolj vpliva na otroke vključene v 1. in 2. vzgojno-izobraževalno obdobje kot na starejše, ki so vključeni v 3. vzgojno-izobraževalno obdobje.

1.4 Predvidena nova spoznanja

Z raziskovanjem prometne varnosti želim še poglobljeno spoznati, kako se ljudje vsakodnevno vključujemo v promet. Predvsem me to zanima za otroke in mladostnike, kamor spadam tudi sam. Zanima me, ali ljudje vstopamo v promet samodejno, ali razmišljamo kako ravnati v prometu. Ker po navadi gremo v šolo po isti poti, to pot poznamo tako dobro, da hodimo po njej samodejno, nismo več pozorni na nevarnosti. Vendar promet je nekaj spremenljivega, vsak dan drugačnega. Dogajajo se nove situacije, zato moramo vsak dan biti zelo pozorni. V raziskovalni nalogi sem pripravil ankete, ki nam bodo povedale, kako otroci in njihovi straši gledajo na vsakodnevno dogajanje v prometu. Prav tako sem si postavil sedem hipotez, kjer sem že predvideval nova spoznanja, in sicer, da z različnimi prometnimi vzgojno preventivnimi dejavnostmi pri otrocih dosežemo, da ozavestijo vsakodnevno odgovorno vedenje v prometu, da bodo z neposrednim raziskovanjem varnih in nevarnih mest v prometu bolj pozorni. Prav tako sem prepričan, da je prenašanje znanja in izkušenj s starejših na mlajše vrstnike neposredno v prometu učinkovito vplivalo na razvijanje odgovornega vedenja v prometu, čeprav menim,

da vpliv vrste prometnih preventivnih akcij bolj vpliva na otroke vključene v 1. in 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju kot na starejše, ki so vključeni v 3. vzgojno-izobraževalno obdobje.

1.5 Teoretično ozadje problema

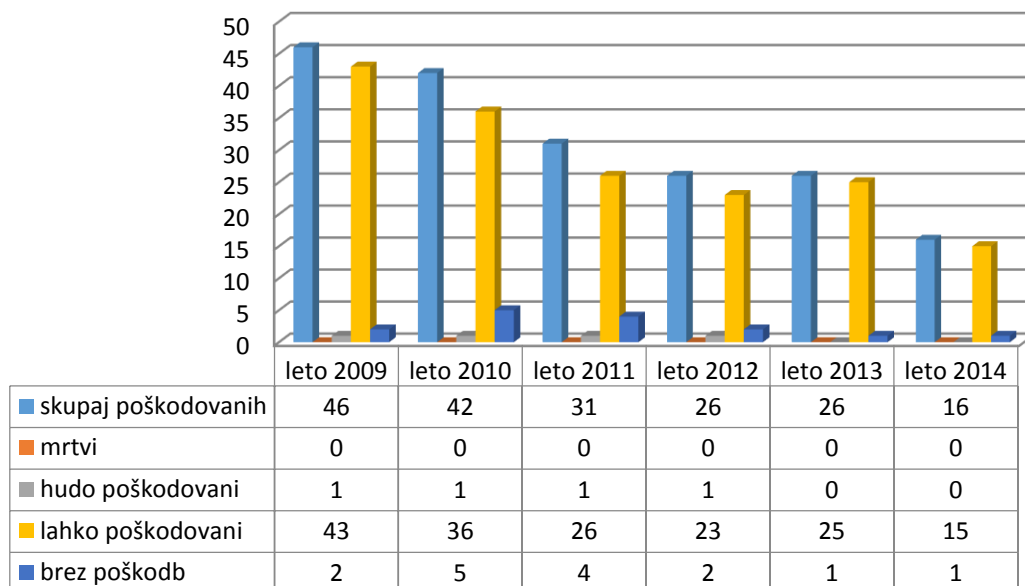
Skozi zgodovino so se promet in prometna sredstva hitro razvijali. Z razvojem prometnih sredstev se spreminjajo, dopolnjujejo in izboljšujejo tudi prometno preventivne akcije. Le-te opozarjajo na nadgradnjo oz. obnovo prometne infrastrukture, povečanje kvalitete varnostne opreme in ozaveščajo pomen prometne varnosti pri udeležencih v prometu. Za prometne nezgode, bi lahko dejali, da so nepričakovani dogodki, ki jih pripisujemo naključju. Toda, če bi to držalo, potem bi bilo zaman vsakršno ukrepanje za njihovo preprečevanje. Znani so dejavniki, ki privedejo do prometnih nezgod in tudi najbolj izpostavljene skupine prometnih udeležencev ter mnoge možnosti njihovega preprečevanja. Prometno preventivne akcije so le ene izmed njih, pomembno je tudi prenašanje izkušenj v prometu s starejših na mlajše, prometna vzgoja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in pridobivanje lastnih izkušenj v prometu (Divjak in sod., 2007, str. 34).

1.6 Rezultati dosedanjih raziskav

Varnost je v našem življenju zelo pomembna tako doma kot tudi takrat, kadar smo udeleženi v prometu. Vse bolj se zavedamo, kako je varnost pomembna tudi v cestnem prometu, saj smo v promet kot pešci, kolesarji ali sopotniki, vključeni prav vsak dan. Kljub temu da se stanje prometne varnosti v Sloveniji od leta 1994 vsako leto izboljšuje, je pri nas še vedno dvakrat več žrtev, kot v najrazvitejših državah Evropske unije. Slovenija je ena izmed evropskih držav, v kateri se je število mrtvih od leta 1995 do leta 2003 najbolj zmanjšalo. S pomočjo različnih preventivnih prometnih akcij lahko to izboljšamo. Različne vloge otrok v prometu, ki se spreminja glede na njihovo starost, se kažejo v podatkih o številu smrtnih žrtev. V zadnjih letih so otroci žrtve predvsem takrat, ko so potniki v vozilih, čeprav bi jih lahko starši prav v tej vlogi najbolj zaščitili, če bi bili starosti primerno pripeti v ustreznih otroških varnostnih sedežih ali z varnostnimi pasovi. Pri starejših otrocih se kaže njihova aktivnejša vloga, ker so žrtve kot kolesarji, mopedisti in celo vozniki motornih koles (Divjak in sod., 2007a, str. 14).

S Policijske postaje Maribor II so mi posredovali podatke o prometnih nesrečah za obdobje od 2009 do 2014, v katerih so bili udeleženi otroci od 7 do 14 let. Iz grafa je razvidno, da v tem obdobju v prometnih nesrečah ni bilo mrtvih otrok in v zadnjih dveh letih niti huje poškodovanih. Prav tako je zelo spodbuden tudi podatek, da se je število vseh poškodovanih otrok zmanjšalo za več kot tretjino. Namerno sem se osredotočil na šoloobvezne otroke, ker lahko spodbudne podatke povežem s številnimi kvalitetno izvedenimi prometno preventivnimi akcijami na različnih ravneh.

Graf 1: Policijski podatki o prometnih nesrečah otrok starih od 7 do 14 let, na območju Policijske postaje Maribor II

(Policijska postaja Maribor II, pridobljeno dne 8. 1. 2015).

2 TEORETIČNI DEL

Preventiva je dejavnost, ki se ukvarja s preprečevanjem nesreč (SSKJ, 2014).

Prometna varnost se nanaša na metode in ukrepe za zmanjšanje tveganja udeležencev v prometu, da se ne bi poškodovali ali celo umrli v prometni nesreči. Da bi prometno varnost celovito razumeli, moramo razumeti pojem: voznik - vozilo - cesta - okolje in obravnavati varnost v procesu od izobraževanja, zakonodaje in njenega izvrševanja, boljše infrastrukture in razumevanja človeškega dejavnika. Uporabniki cest so pešci, kolesarji, motoristi, njihovi sopotniki in potniki v javnem cestnem prevozu. Strategija varnosti v cestnem prometu se osredotoča na preprečevanje hudih poškodb in smrti. Prometne nesreče so posledica nepravilnosti v sistemu vozilo, človek in cesta z okoljem, zato je logična posledica tega potreba po učinkovitih strategijah za izboljšanje varnosti vseh treh naštetih faktorjev (Wikipedia, Prosta enciklopedija, 2014).

Najbolj ogroženi udeleženci v prometu so pešci. Še posebej moramo paziti na otroke, starejše ljudi, slepe, gluhe in druge, zato je potrebna skrajno previdna vožnja. Le-ti počasneje dojemajo dogajanje in stanje v prometu. Veliko kritičnih situacij v prometu izzovejo prav časovne stiske. Otrok, ki je v časovni stiski, se na prehodu za pešce ne bo dovolj dobro prepričal, če lahko varno prečka vozišče (Breznik, 2004, str. 6).

2.1 Preventivne prometne akcije

Otroci in mladostniki so posebna skupina varovanih oseb v cestnem prometu in prav zato jim namenimo veliko aktivnosti. Vlada Republike Slovenije je dne, 24. aprila 2013, sprejela besedilo Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022. Zagotavljanje večje varnosti cestnega prometa je mogoče doseči s spodbujanjem udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti. Prometno preventivne akcije se ponovijo večkrat v letu, in sicer v tistih mesecih, ko prometna statistika prikazuje večjo ogroženost udeležencev v prometu. Nosilci aktivnosti so Ministrstvo za notranje zadeve - policija, Javna agencija Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) za varnost prometa, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter ostale

institucije, ki skrbijo za večjo prometno varnost. (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, 2014).

2.1.1 Akcije za šolske otroke

Preventiva je zelo pomembna in Javna agencija za varnost prometa RS (2014) na svoji spletni strani opiše preventivne akcije: Začetek šole, Bodi preViden, Kolesarski izpit, Varno kolo, Bistro glavo varuje čelada, Kaj veš v prometu, Prometna značka, Šolska prometna služba, Ulice otrokom, Varne šolske poti.

2.2 Preventivne akcije na lokalni ravni

Koordinatorica preventivnih akcij pri Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor ga. Jožica Trlep že več kot 30 let uspešno in kvalitetno koordinira preventivne akcije za šolske in predšolske otroke na lokalni ravni. Povedala je, da posebne raziskave o vplivu preventivnih akcij na večjo varnost otrok in mladostnikov niso izvedli, a podatek, da v zadnjih dveh letih ni bilo v prometnih nesrečah niti huje poškodovanih niti mrtvih otrok in mladostnikov, vsekakor pove veliko. Pričeli so z akcijo Kaj veš o prometu, po letu 1992 pa se je začel nagel porast preventivnih akcij. V povprečju beležijo približno 900 otrok na preventivno akcijo. V letošnjem letu beležijo 10. obletnico preventivne akcije Pasavček. V vseh teh letih se je akcije Pasavček udeležilo približno 7000 otrok. S številom sodelujočih šol na akcijah so zelo zadovoljni, le na akciji Kaj veš o prometu v zadnjih letih število sodelujočih šol upada (Trlep, J., 2015).

Vsako leto Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor v sodelovanju s policijo izda program dela ki poleg preventivnih akcij zajema tudi izobraževanja, spominske dneve in druga različna sodelovanja na področju preventive.

2.3 Šolske prometno preventivne akcije

Skrb za prometno varnost naših učencev je ena izmed prioritet naše šole. Udeležujemo se vseh vzgojno preventivnih akcij in tekmovanj, ki jih organizira Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor, organiziramo pa tudi različne interne prometno preventivne akcije, s katerimi ozaveščamo učence k upoštevanju prometnih pravil in odgovornemu ravnanju v prometu.

Glavo varuj, čelade se ne sramuj!

Vsako leto pred pričetkom kolesarske sezone s to akcijo še dodatno spodbujamo k obvezni rabi čelade. Učenci nižjih razredov izdelajo letake s slogani, ki jih učenci prometniki delijo vsem, ki se pripeljejo v šolo s kolesom. V kolikor učenec kolesar nima čelade, ga učenec prometnik prijazno vpraša po razlogu in ga opomni k uporabi čelade. V primeru, da učenec kolesar ne upošteva prijaznega nasveta, obvestimo razrednika in starše o kršitvi zakona.

"Na kolesa in kolesčka"

V mesecu juniju vsako leto izvedemo športni dan "Na kolesa in kolesčka". Udeležijo se ga vsi učenci naše šole. Učenci se pomerijo na spretnostnem poligonu za kolo, rolerje in skiro. Vse skupaj pa povežemo tudi s košarkarskim maratonom in družabnimi prometnimi igrami. Ob koncu dneva razglasimo rezultate.

Varnostni pas rešuje nas

Učenci izdelujemo letake s slogani, ki jih delimo staršem otrok, ki jih zjutraj pripeljejo v šolo z avtomobilom. S tem vsi skupaj poskušamo ozavestiti obvezno uporabo varnostnega pasu tako na sprednjih kot na zadnjih sedežih avtomobila.

Kolesarski izlet

Ob zaključku kolesarskih izpitov organiziramo kolesarski izlet za učence petošolcev in njihove starše. S tem spodbujamo zdrav način preživljanja prostega časa, skrb za zdravje in okolje.

Izvajamo tudi različne prometne delavnice in ankete, s katerimi spremljamo način prihajanja naših učencev v šolo. Prizadevamo si in na najrazličnejše načine spodbujamo zdrav način mobilnosti. Pa ne samo odgovorno ravnanje in upoštevanje predpisov in pravil, tudi urejena prometna infrastruktura igra pomembno vlogo pri varnosti v cestnem prometu. K prometni varnosti je zelo veliko prispeval pred kratkim spremenjen prometni režim na Iztokovi ulici. Z enosmernim prometom le ta sedaj poteka bolj tekoče, organizirano, umirjeno in pridobili smo tudi nekaj parkirnih prostorov. Sodelujemo z mestno četrtjo in policijo ter s skupnimi močmi sproti rešujemo in izboljšujemo nastale prometne situacije (Zimšek, 2003).

2.4 Dan prometne varnosti "Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava"

Že na samem začetku načrtovanja sem si zadal cilj, da bo dan potekal za vse učence in, da je prav, da se aktivnosti prometne preventive odvijajo tudi v samem prometu. Ker si na naši šoli nenehno prizadevamo za razvijanje trajnostne mobilnosti sem sklenil, da te spodbude tudi v tem dnevu ne sme manjkati. V začetku vsakega šolskega leta se seznanimo z načrtom varne šolske poti. Zato sem si zamislil, da bi se učenci od 1. do 5. razreda lahko odpravili na prometno preventivni sprehod na nekoliko drugačen način. Pomislil sem, da bi lahko uvedli prometne tutorje, ki bi vodili mlajše učence po prometno preventivni poti in tako svoja znanja in izkušnje spontano prenašali na mlajše učence. Z mentorico prometne vzgoje sva sklenila, da bova prometno preventivno pešpot načrtovala na podlagi ankete, s pomočjo katere bomo ugotovili, s katerih smeri najpogosteje prihajajo naši učenci v šolo (Slika 1). Na podlagi tega sem izdelal preventivno prometno pešpot. Za prometno preventivni sprehod sem se odločil za nižje razrede, saj se ti učenci najpogosteje v prometu pojavljajo v vlogi pešca. Vsekakor se je bilo potrebno učencem prometnim tutorjem za vodenje predhodno dobro pripraviti. Ker se pa na naši šoli število učencev kolesarjev iz leta v leto večja, sem pomislil, da bi lahko izdelali po istem postopku prometno preventivno kolesarsko pot. Pri sami izpeljavi pa smo na pomoč poklicali predstavnike Medobčinskega redarstva Maribor in Policijske postaje Maribor II, ki so se z veseljem odzvali. Nasploj je bil glavni namen tega našega prometnega dne prenašanje znanj in izkušenj s starejših na mlajše učence, se pravi pomagajmo si in pazimo drug na drugega tudi v prometu, bodimo vzor in posnemajmo pozitivne vzorce, za našo in vašo varnost. Varnost je vse. In tega mota smo se poskušali držati skozi ves dan. Zato so v eni izmed prometnih ustvarjalnih delavnic v prvi polovici dneva učenci višjih razredov ustvarjali prometne zanke in uganke za učence nižjih razredov, ki so jih le ti v drugem delu dneva reševali.

Z mentorico sva se tudi strinjala, da se teorija povezuje s prakso in obratno. Zato smo se odločili, da bomo za usvajanje novih znanj in popestritev k sodelovanju povabili tudi zunanje strokovnjake. Najprej sem seveda pomislil na predstavnike policije, saj z njimi nenehno sodelujemo in na predstavnike Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor, katerih preventivnih akcij se redno udeležujemo. O varnem kolesarjenju so se pogovarjali s četrtošolci in petošolci, seznanili pa so jih tudi s pomočjo "alko" očal z občutki in zaznavami pod vplivom alkohola in drugih nedovoljenih substanc. K sodelovanju smo še povabili Mariborsko kolesarsko mrežo, ki je imela svoje prostore v neposredni bližini naše šole.

Z mentorico sva jih obiskala in se dogovorila o načinu sodelovanja. Ponudili so nam predstavitev različnih vrst koles in kolesarjenja. Njihova prometna delavnica s predstavitvijo koles na šolskem dvorišču je bila še posebej zanimiva in zabavna, saj smo lahko kolesa tudi preizkusili. Prav tako pa so izvedli zanimivo kratko predavanje za učence kolesarje o trajnostni mobilnosti in varnosti v cestnem prometu v povezavi s kolesarjenjem. Z veseljem so pa prisluhnili učenci III. triade študentoma Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu. Izvedla sta tudi zanimivo prometno delavnico na šolskem dvorišču.

Osebnost sem bil skozi ves dan prometne varnosti še posebej aktiven. V samem začetku dneva prometne varnosti, katerega naslov so izbirali učenci 4. in 5. razredov, sem se predstavil učencem od 1. do 5. razreda. Po moji predstavitvi jim je predstavnik policije svetoval o varnosti v cestnem prometu. Nato sem se tudi sam kot prometni tutor odpravil z učenci na prometno preventivni sprehod. Kasneje sem opravil še kolesarsko prometno preventivno pot. Bil sem tudi predsednik komisije za izbiro naslova prometnega dne, katerega smo poimenovali na predlog četrtošolke, "Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava".

Ves čas prometnega dne sem krožil med posameznimi dejavnostmi in poskušal logistično urejati stvari. Učence sem usmerjal s pomočjo objav preko zvočnika. Je pa res, da sva z mentorico izdelala program dejavnosti (Priloga 1), ki si ga je vsak razred izobesil na vidno mesto že teden pred samim dnevom. Ker so se dejavnosti in vsebine zelo prepletale, ker učenci niso delovali samo po oddelkih, ampak tudi po interesih, vzgojno-izobraževalnih obdobjih, ... je bila organizacija zelo zapletena. Pa vendar moram priznati, da je celoten dan potekal brez zapletov, gladko, varno, pestro, tekoče, v veliko veselje vseh sodelujočih učencev in učiteljev.

Ob zaključku dopoldanskega dela dneva prometne varnosti smo iz izdelkov, ki so nastali v različnih prometnih raziskovalnih in ustvarjalnih delavnicah, pripravili zanimivo razstavo, ker je v popoldanskem času še sledila zaključna prireditev za učence, starše, povabljene goste in ostale krajane, v kateri smo obeležili teden prometne varnosti in teden otroka.

Program je bil seveda prometno obarvan. Največje presenečenje prireditve pa je vsekakor bila znana slovenska pevka zabavne glasbe Alenka Godec. Alenka Godec je Goodyear ambasadorica varnosti že nekaj let in je bila tudi članica komisije na natečaju Z roko v roki za varnost otrok. Skupaj z našim pevskim zborom je tudi zapela zmagovalno pesem Prometna 2014.

Varnost na naši šoli je vrednota, ki jo ohranjamo in nadgrajujemo. Tudi slogan, ki smo ga izbrali "Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava" potrjuje, da se tudi mlajši učenci zavedajo, da v prometu ni prostora za zabavo in da moramo v prometu ohraniti "bistro glavo".

3 OSREDNJI DEL

3.1 Metodologija

Delo je temeljilo na teoretičnem, empiričnem in vodenem skupinskem intervjuju. Uporabil sem naslednje metode dela:

- metodo proučevanja različnih virov in literature
- metodo anketiranja
- metodo analize podatkov in njihovega interpretiranja
- intervju

3.1.1 Metoda proučevanja različnih virov in literature

Začetna metoda dela, je bila metoda proučevanja pisnih virov in literature. Z mentoricama sem obiskal več knjižnic, in sicer univerzitetno, šolsko in splošno knjižnico. Nekatere podatke sem pridobil na spletu in v šolskem arhivu. Proučil sem različne publikacije, revije, knjige, elektronske vire, iz katerih sem pridobil teoretično zasnovo raziskovalne naloge.

3.1.2 Metoda anketiranja

Raziskava temelji na vzorcu učencev naše šole, starše učencev naše šole in prometnih tutorjev. Vprašalnik je bil anonimen in uporabljen izključno v raziskovalne namene moje raziskovalne naloge. V prvem anketnem vprašalniku so sodelovali vsi učenci naše šole, v drugem vprašalniku sem primerjal odgovore izbranih 11 učencev prometnih tutorjev in 155 učencev od 1. do 5. razreda in v tretjem vprašalniku sem ugotavljal posledice prenašanja znanja učencev prometnih tutorjev na mlajše učence od 2. do 5. razreda, na katera je odgovarjalo 132 učencev in 11 tutorjev. Anketni vprašalnik za starše je izpolnilo 277 staršev. Podatke sem prikazal z grafi in s slikami. Z metodo anketiranja sem pridobil podatke, s katerimi potrdim ali ovržem zastavljene hipoteze.

3.1.3 Metodo analize podatkov in njihovega interpretiranja

Zbral sem podatke iz strokovne literature, ki se nanaša na državo, našo krajevno skupnost in šolo. Iz raziskav sem analiziral podatke, jih primerjal in interpretiral.

3.1.4 Intervju

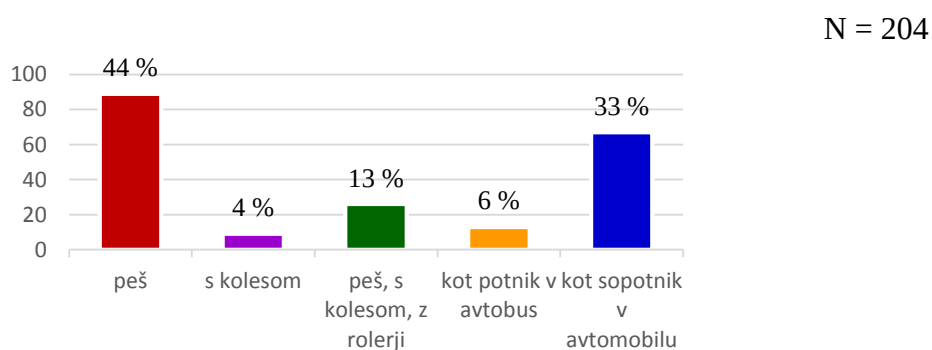
Za primerjanje podatkov, sem intervjuval nekatere strokovnjake, ki so sodelovali pri izvedbi prometnega dne. Za odgovore se prosil študenta Aleksandra Pagona, predstavnika Mariborske kolesarske mreže Josipa Rotarja, Jožico Trlep, koordinatorico preventivnih akcij na Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor.

3.2 Rezultati in interpretacija podatkov

3.2.1 Pot v šolo učencev naše osnovne šole

Graf 2, 3, 4 in 5 prikazujejo način prihoda učencev v šolo skozi določena časovna obdobja. Pri grafih je s črko N označeno število anketiranih učencev. Število anketiranih se spreminja.

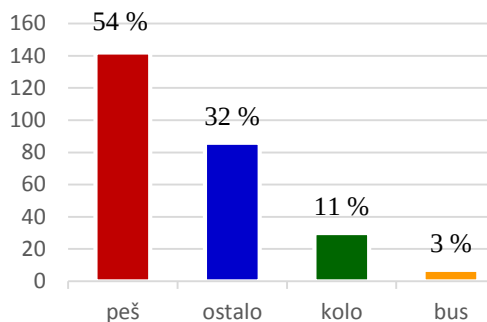
Graf 2: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2005/2006¹

¹ Podatki iz grafa 2 so pridobljeni z anketnim vprašalnikom iz leta 2005 (projekt Varna pot v šolo). Anketo je izvedla mentorica Janja Zimšek (OŠ Janka Padežnika Maribor).

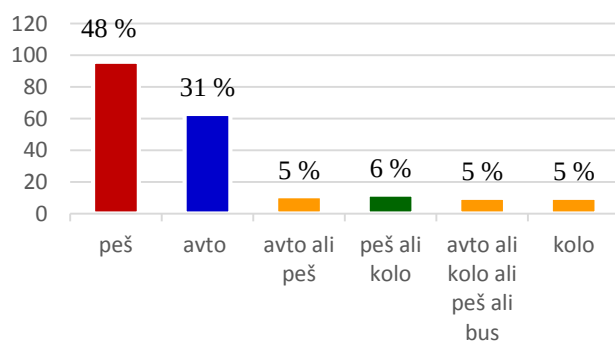
Graf 3: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2009/2010²

N = 263

Graf 4: Prihod učencev v šolo v šolskem letu 2013/2014

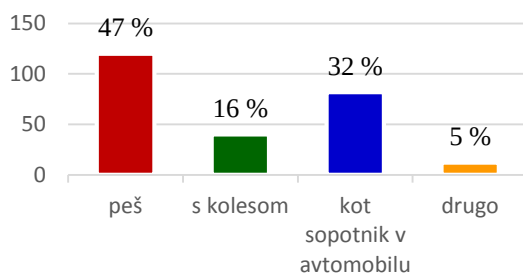
N = 212

(Vir: http://www.padeznikmojasola.si/Varno%20v%20prometu/Lists/Objave/Attachments/45/moja_potvsolo13anketa.pdf)

Graf 5: Prihod učencev v šolo za šolsko leto 2014/2015

N = 250

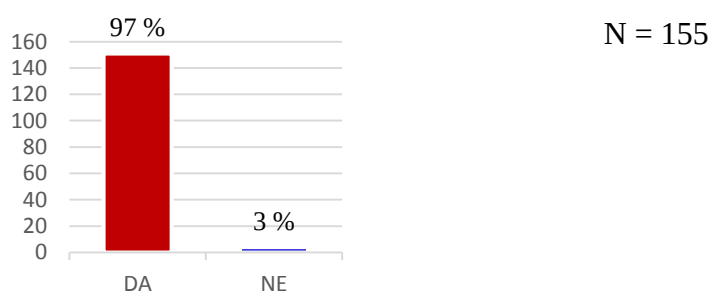
² Podatki iz grafa 3 so pridobljeni z anketnim vprašalnikom iz leta 2009 (projekt Moja pot v šolo). Anketo je izvedla mentorica Janja Zimšek (OŠ Janka Padežnika Maribor).

Na naši osnovni šoli si nenehno prizadevamo, da bi čim več učencev, prihajalo v šolo peš ali s kolesom. Prav zaradi tega smo se v šolskem letu 2009/2010 lotili pilotnega projekta Trajnostna mobilnost. Iz naših raziskav lahko ugotovimo, da se spodbudne akcije obrestujejo. Povečalo se je število kolesarjev, in sicer od leta 2009/2010 iz 11 % (Graf 3) do 2014/2015 na 16 % (Graf 5). Predvidevamo, da bi se to glede na prometno preventivne akcije še povečalo, vendar več kot tretjina učencev prihaja izven šolskega okoliša in je prevoz z avtomobilom skorajda nujen. Zavest večine učencev in staršev se je v vseh teh letih resnično spremenila v prid našega zdravja in varovanja okolja. Grafi 2, 3 in 4 so vir zasebnega arhiva mentorice prometne vzgoje na naši osnovni šoli.

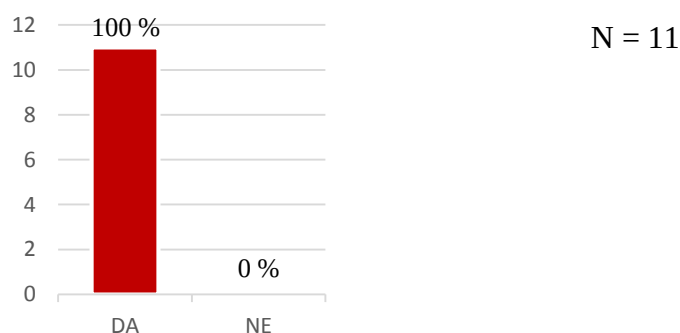
3.2.2 Primerjava odgovorov učencev od 1. do 5. razreda in učencev prometnih tutorjev

Anketo je reševalo 155 učencev (od 1. do 5. razreda) in 11 starejših učencev (prometnih tutorjev). Primerjavo odgovorov sem prikazal v grafu 6, 7, 8 in 9.

Graf 6: Zadovoljstvo mlajših učencev z vlogo starejših pri vodenju na preventivni pešpoti

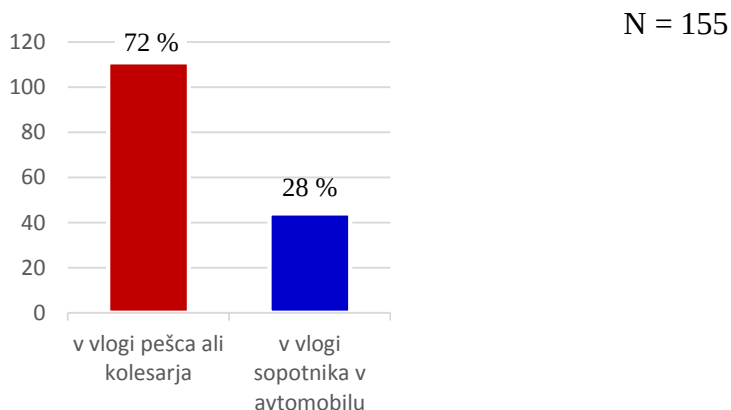

Graf 7: Uspešnost prenašanja znanj in izkušenj s starejših na mlajše učence pri prometni preventivi

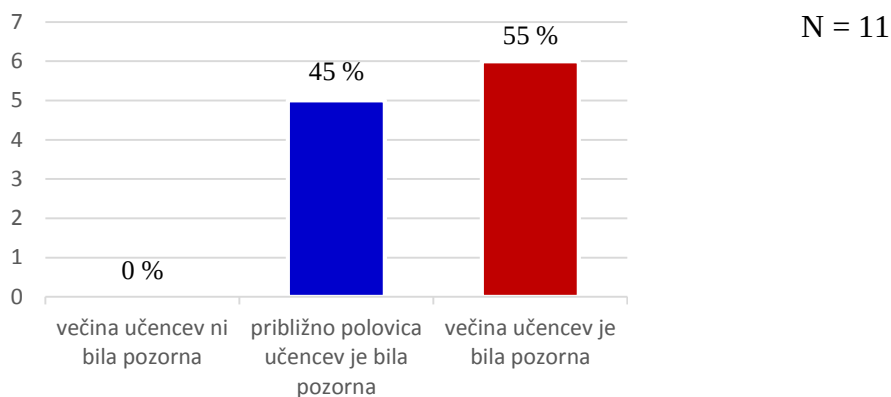

Mlajšim učencem je bilo vodenje po prometno preventivni pešpoti všeč, kar potrjuje kar 97 % vprašanih. Rezultati kažejo, da so učenci, prometni tutorji, 100% zadovoljni s tem načinom dela. Na samo vodenje so se z menoj in mentorico aktivno in zavzeto pripravljali. Bili so vzor, bili so ponosni na svojo vlogo in temu primerno so nalogo več kot uspešno izpeljali.

Graf 8: Vloga, v kateri so učenci od 1. do 5. razreda bolj pozorni na promet

Graf 9: Pogled prometnih tutorjev na pozornost učencev med vodenjem na promet

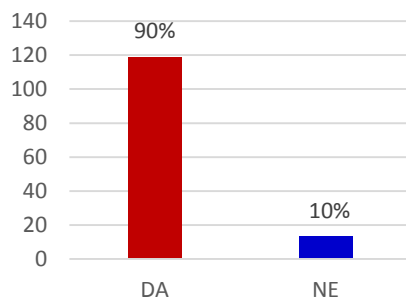

Kar 72% učencev je mnenja, da so bolj pozorni na promet ko so v vlogi pešca ali kolesarja. Tudi prometni tutorji so opazili, da so bili vodeni učenci pozorni na promet, večina ali vsaj polovica. Nihče od prometnih tutorjev ne meni, da bi bili vodeni učenci nepozorni v prometu.

3.2.3 Vloga prometnega tutorja

Grafi 10, 11 in 12 prikazujejo rezultate anketiranih 132 učencev od 2. do 5. razreda in 11 učencev prometnih tutorjev.

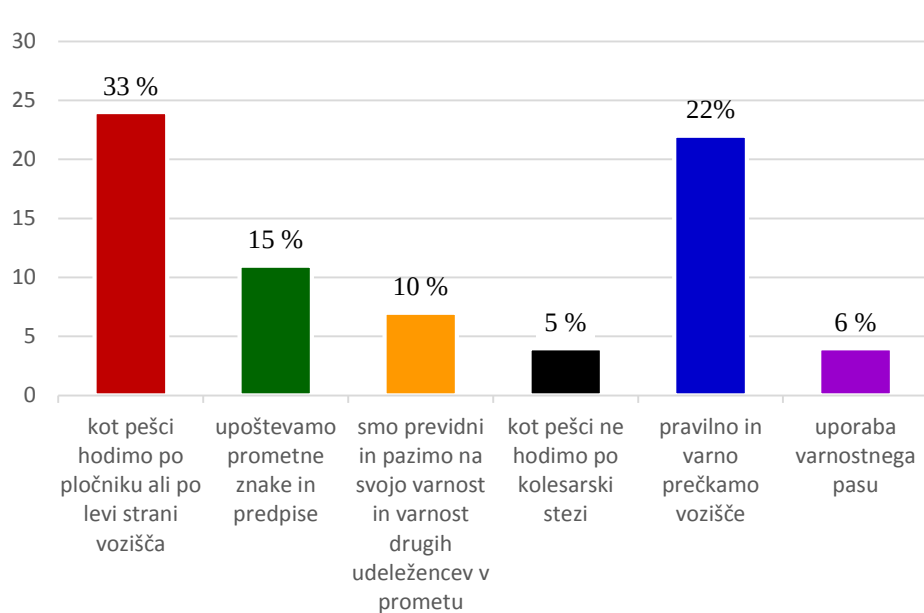
Graf 10: Uspešnost prenašanja znanja in izkušenj s starejših na mlajše učence v prometni preventivi

N = 132

90 % anketiranih učencev meni, da nasvete prometnih tutorjev raje upoštevajo kot nasvete odraslih.

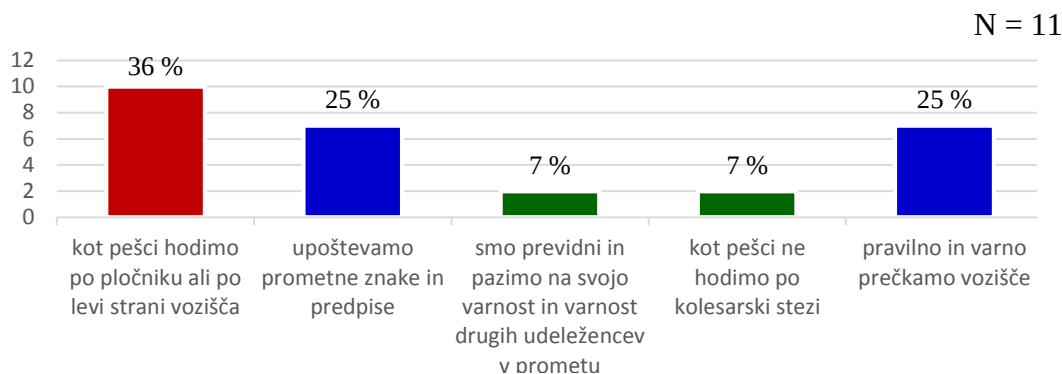
Graf 11: Nasveti, katere mlajši učenci upoštevajo po navodilih prometnih tutorjev

N = 132

55% od 132 vprašanih učencev pravi, da po nasvetih prometnih tutorjev sedaj kot pešci še bolj upoštevajo prometna pravila. 25% je mnenja, da so sedaj bolj previdni, upoštevajo prometne znake in predpise.

Graf 12: Nasveti, ki jih bodo po mnenju prometnih tutorjev, mlajši učenci upoštevali

Prometni tutorji so mnenja, da bodo učenci upoštevali njihova navodila in opozorila v zvezi s prometno varnostjo. 36 % prometnih tutorjev meni, da bodo učenci pogosteje upoštevali hojo po pločniku ali po levi strani vozišča, kadar bodo v vlogi pešca. 25 % vprašanih je mnenja, da sedaj mlajši učenci pravilno in varno prečkajo vozišče in enak odstotek jih meni, da upoštevajo prometne znake in predpise.

3.2.4 Prometno preventivni sprehod po šolskem okolišu

Z učenci, prometnimi tutorji smo najprej razmislili, kako bi izdelali najučinkovitejšo prometno preventivno pešpot. Po skupnem razgovoru in izmenjavi mnenj smo prišli do ugotovitve, da je potrebno pešpot speljati po ulicah šolskega okoliša, po katerih se zazna najgostejša frekvenca prihodov naših učencev v šolo. Seveda pa bo potrebno upoštevati tudi varna in nevarna mesta z našega prometno varnostnega načrta naše šole. Vsak učenec je v zemljevid vrisal svojo pot od doma do šole. Na podlagi dobljenih rezultatov smo oblikovali našo prometno preventivno pešpot. Pot smo skupaj z mentorico prometne vzgoje obhodili in se pripravili, pisno in ustno, na vodenje.

Slika 1: Moja pot v šolo (Google maps, 2014)

3.2.4.1 Primer prometnega tutorja na pripravo vodenja prometno preventivnega sprehoda

Priprava prometnega tutorja na vodenje je v Prilogi 2.

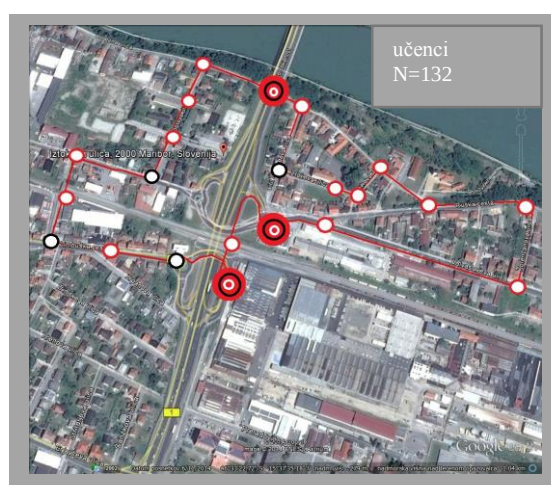
3.2.4.2 Varna in nevarna mesta na prometno preventivni pešpoti

Zanimala nas je primerjava med nevarnimi mesti, na katere so najpogosteje opozarjali učenci, prometni tutorji in mesta, za katera mislijo učenci, da so zanje najbolj nevarna na šolski poti. Učenci prometni tutorji in mlajši učenci so na zemljevidih označevali prometno nevarne predele.

Slika 2: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali tutorji

(Vir: <https://www.google.com/intl/sl/earth/>)

Slika 3: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali učenci

(Vir: <https://www.google.com/intl/sl/earth/>)

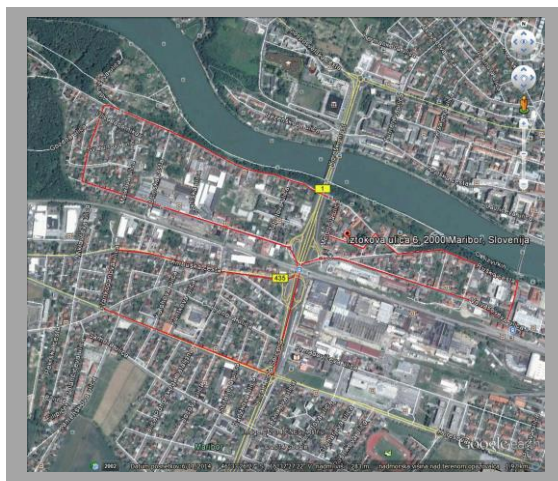
- najpogosteje omenjena nevarna mesta
- najredkeje omenjena nevarna mesta
- nevarna mesta

Ob primerjavi nevarnih mest, ki so jih omenjali učenci, prometni tutorji in učenci nižjih razredov sem ugotovil, da se le ta ne ujemajo povsem. Najnevarnejše mesto, katerega so učenci, prometni tutorji najpogosteje omenjali, je križišče Žabotove in Sokolske ulice, medtem ko so najnevarnejša mesta za učence nižjih razredov naše šole povsem drugače, nadvoz na Ruški cesti in prometna situacija na krožiščih. Učenci nižjih razredov vidijo prometno situacijo in nevarnosti drugače kot mi, učenci višjih razredov.

Glede na najbolj nevarna mesta, ki so jih oni izbrali sklepam, se pri zaznavanju nevarnosti skoncentrirajo na gostoto prometa, mi, učenci višjih razredov pa že na konkretne prometne situacije. Za učence nižjih razredov je nevarno mesto tudi v neposredni bližini šole. Morda tudi zaradi pogostega opozarjanja odraslih oseb, staršev, učiteljev ... Učenci nižjih razredov sicer zaznajo v prometu več nevarnih točk na določeni relaciji, vendar na splošno dajejo manjši pomen intenziteti nevarnosti.

3.2.5 Izvedba vodene prometno preventivne kolesarske vožnje "S kolesom v šolo" za učence kolesarje

Učenci od 6. do 9. razreda so se lahko predhodno odločili, če se bodo udeležili vodene prometno preventivne kolesarske vožnje "S kolesom v šolo". Ker se na naši osnovni šoli vedno več učencev odloča, da prihaja v šolo s kolesom, se je na kolesarsko prometno preventivno vožnjo odločilo kar 43 učencev. Pri pripravi dneva prometne varnosti sva z mentorico razmislila o pripravi same kolesarske proge. Upoštevala sva intenziteto prihodov kolesarjev iz različnih smeri in seveda različne prometne situacije ter primerno urejeno prometno infrastrukturo za kolesarje na sami progi. Predhodno sva šla na ogled prometnic v neposredni bližini šole. Seveda sva morala upoštevati tudi ustrezno dolžino proge. Odločila sva se za izdelavo proge, ki je bila dolga dobrih 7 km in speljana je bila po najvažnejših prometnicah v šolskem okolišu (Limbuška cesta, Valvasorjeva ulica, Ruška cesta, Sokolska ulica in Obrežna ulica).

Slika 4: Kolesarska proga na prometno preventivni delavnici

(Vir: <https://www.google.com/intl/sl/earth/>)

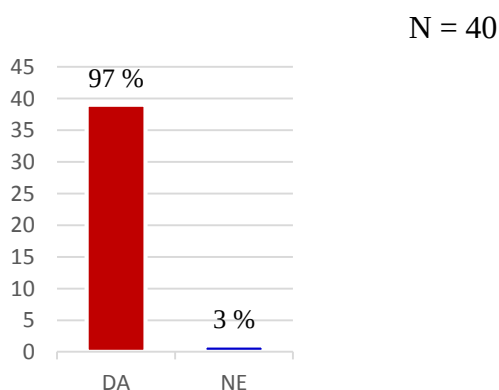
Za spremljavo smo zaradi varnosti prosili za sodelovanje predstavnike Medobčinskega redarstva MOM in predstavnike MKM (Mariborska kolesarska mreža). Z veseljem so nam

priskočili na pomoč. Pred samo vožnjo smo se tako razdelili v skupine po deset učencev kolesarjev. Vsaka skupina je imela svojega vodjo. Vse skupine so se istočasno odpravile na pot. Sama prometno preventivna kolesarska vožnja je potekala povsem tekoče, brez težav, brez posebnosti. Seveda so bili prijavljeni učenci kolesarji predhodno seznanjeni s kolesarsko progo. Pred samo izvedbo vožnje smo se pogovorili, kako bomo samo progo izpeljali in kako se bomo pravilno in varno vedli v prometu. Predvsem smo poudarili, da je potrebno dosledno upoštevati prometne znake in predpise, navodila vodij skupin, da moramo paziti na varnostno razdaljo v skupini, razdelali smo sistem prečkanja vozišča v skupini in kar je zelo pomembno, da vsak pazi na svojo lastno varnost, na varnost ostalih udeležencev in vsak se sam zase prepriča o varnosti. V prometu je potrebno opazovati, gledati in predvsem videti. Vsekakor je tudi obrambna vožnja velikega pomena. Da ne pozabim omeniti, da smo pred samo vožnjo na šolskem dvorišču s pomočjo predstavnika policije pregledali, če so kolesa učencev kolesarjev prometno varna, saj vemo, da se lahko varno vključimo v promet samo s prometno varnim kolesom. Vsi učenci kolesarji so se na pot podali s prometno varnim kolesom in seveda tudi z obvezno opremo kolesarja, s čelado, čeprav so morda nekateri bili stari že 14 let, ker varnost je najpomembnejša.

3.2.5.1 Primerjava odgovorov učencev kolesarjev in MKM

Učenci kolesarji so po sami vožnji bili deležni tudi kratkega predavanja s strani predstavnikov MKM. Nato me je zanimala primerjava mnenj udeležениh učencev in mnenja predstavnika MKM o kvaliteti izvedbe in vplivom na nadaljnje vedenje v prometu. Pri anketnem vprašalniku je sodelovalo 40 učencev kolesarjev in predstavnik MKM Josip Rotar. Odgovori na anketna vprašanja in intervju predstavnika MKM so pokazali naslednje.

Graf 13: Ustreznost posredovanja prometnih vsebin

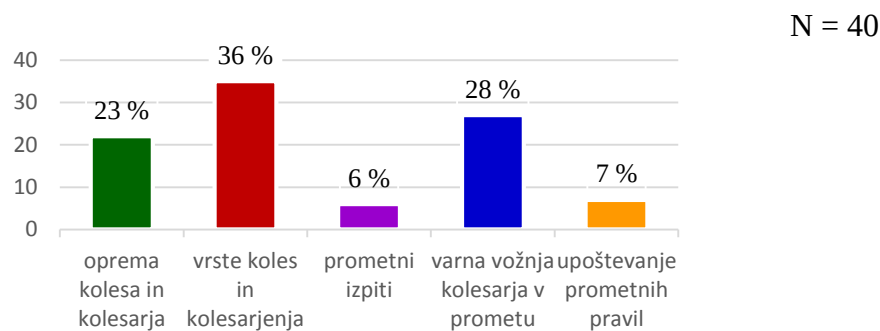

Od vseh vprašanih le 3% učencev meni, da način posredovanja prometnih vsebin ni bil ustrezen. Učenci smo torej v veliki večini mnenja, da je predstavitev MKM bila res ustrezna. Predstavitev je bila pestra, zanimiva, aktualna in poučna. Učenci smo izvedeli veliko novosti s področja kolesarjenja. Seveda so tudi predstavniki MKM zaznali odličen odziv učencev. Hkrati je bila sama delovna klima učencev kolesarjev izjemna.

Avtor: »Kaj menite o odzivu učencev? Kaj so s svojim vedenjem in komunikacijo na prometnih delavnicah učenci "sporočili vam"? Ali bi način posredovanja morda spremenili glede na njihov odziv?«

Rotar (2014): »Odziv je bil odličen.«

Graf 14: Posredovane teme predstavnikov MKM

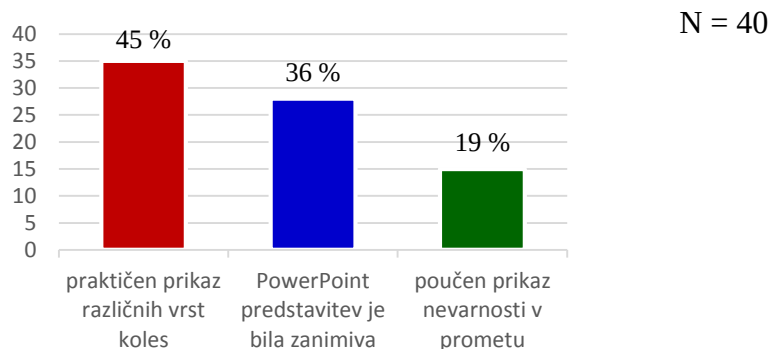

Največ učencev si je najbolj zapomnilo vrste koles in kolesarjenja. Verjetno je na ta rezultat vplivala izredno zanimiva predstavitev koles na šolskem dvorišču. Predstavniki MKM so resnično kvalitetno predstavili vsebine, s katerimi se profesionalno ukvarjajo. To je razvidno tudi iz rezultatov ankete, ki smo jo izvedli med učenci kolesarji (Graf 14). Odgovor učencev o tem, katere vsebine so posredovali predstavniki MKM, se povsem ujemajo z odgovorom predstavnika MKM. Seveda je bilo predavanje podkrepljeno z zanimivo PowerPoint predstavitevjo in video vsebinami, kar je še posebej podkrepilo pozitiven odnos udeležениh učencev kolesarjev do že tako aktualnih in dopadljivih vsebin.

Avtor: »Katero temo ste posredovali učencem na predavanju in zakaj ste se odločili ravno za izbrano temo?«

Rotar (2014): »Tema je bila kolesarjenje in trajnostna mobilnost. Izbral sem jo zato, ker se s tem profesionalno ukvarjam.«

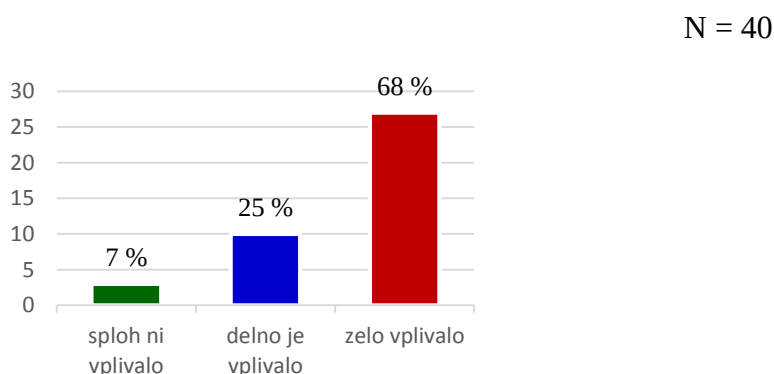
Graf 15: Dodatna pojasnitev primernosti posredovane teme predstavnikov MKM

Avtor: »Kako bi ocenili, v kolikšni meri ste s svojim predavanjem pripomogli k še večji ozaveščenosti pri vedenju otrok v cestnem prometu? Kateri deli posredovanih vsebin so po vašem mnenju najbolj pripomogli k temu?«

Rotar (2014): »Najbolj so k večji ozaveščenosti pripomogle predstavitve različnih tipov koles.«

Graf 16: Vpliv predavanja predstavnikov MKM na ozaveščenost pri vedenju učencev v prometu

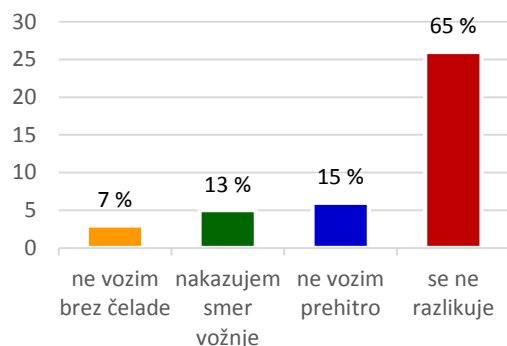

68 % vseh vprašanih je mnenja, da je predavanje predstavnika MKM zelo vplivalo k njihovi večji ozaveščenosti pri vedenju v cestnem prometu in kar 25 % jih meni, da je delno vplivalo.

Iz leta v leto se število kolesarjev na naši šoli večja, tako da prometno preventivne akcije vplivajo tudi na ozaveščenost k zdravemu načinu preživljanja prostega časa in trajnostni mobilnosti.

Graf 17: Razlika vožnje s kolesom v cestnem prometu pred izvedeno vodeno preventivno akcijo

N = 40

Menim, da je zelo pohvalno, da 65 % vseh vprašanih učencev meni, da se njihova dosedanja vožnja ne razlikuje dosti od naše skupne preventivne kolesarske vožnje. Tudi glede uporabe čelade, kot obvezne opreme kolesarja do 14 let, smo na naši osnovni šoli zelo dosledni že precej let. Rezultati so vidni.

Avtor: »Kaj bi predlagali glede nadaljnje organizacije preventivnih prometnih dejavnosti za učence osnovnih šol? Ali menite, da se bo posledično zaradi nadaljnjih preventivnih kolesarskih akcij povečalo število učencev kolesarjev?«

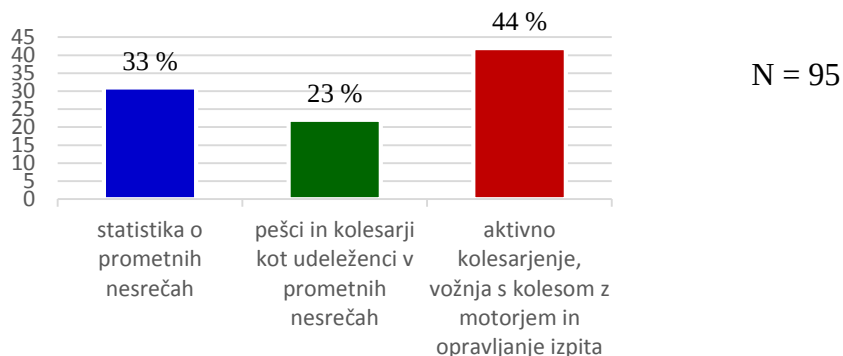
Rotar (2014): »Uvedba rajonskega kolesarskega koordinatorskega, ki ne bo prihajal iz vrst učiteljev, temveč iz vrst poznavalcev lokalnega okolja. Povečanje števila kolesarjev je stvar različnih dejavnikov. Treba se je zavedati, da se stvari razvijajo na dolgi rok.«

3.2.6 Študenti Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu z učenci 7., 8. in 9. razredov

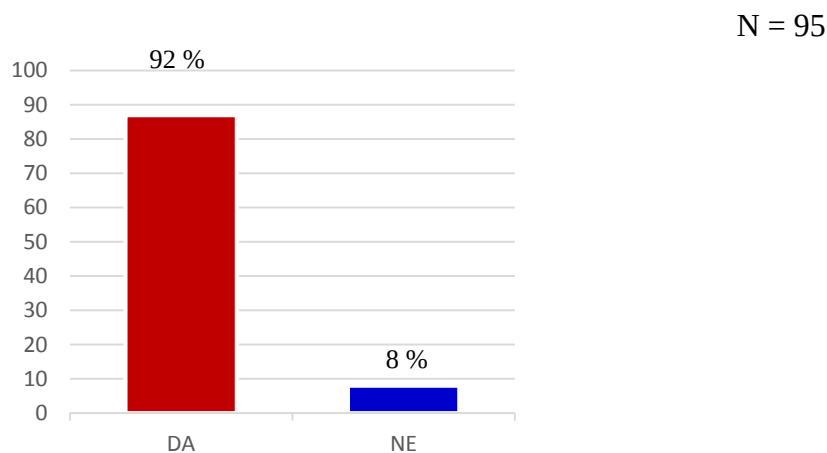
Ob razmišljanju o sodelovanju zunanjih strokovnih sodelavcev smo se spomnili tudi na Fakulteto za gradbeništvo. Naše povabilo so z veseljem sprejeli in bili takoj pripravljeni sodelovati. Predstavitev dveh študentov Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu, je bila izjemna. Svoje vsebine s področja prometne varnosti sta predstavila z zanimivo računalniško predstavitevjo in video posnetki ter z demonstracijo vožnje na šolskem dvorišču. Že med samim izvajanje njune prometne delavnice je bilo zaznati izjemno zanimanje med nami učenci. Začutila se je izjemna delovna klima. Pri anketah je sodelovalo 95 učencev

naše osnovne šole in študentje fakultete. Z Aleksandrom Pagonom sem po delavnicah opravil intervju. Pri prikazu podatkov sem med seboj primerjal odgovore učencev in g. Pagona.

Graf 18: Teme predavanja študentov Fakultete za gradbeništvo, ki so pritegnile učence

Graf 19: Želja po novem izobraževanju na področju prometne varnosti

Avtor: »Katero temo ste posredovali učencem na predavanju, ki ste ga izvedli na dan prometne varnosti na naši šoli?«

Pagon (2014): »Po kratkem uvodu o fakulteti je sledila predstavitev prometne varnosti. Najprej je bila predstavljena statistika, podani so bili podatki o prometnih nesrečah in smrtnih žrtvah v Sloveniji. Posebej je bila izpostavljena porast smrtnih žrtev med ranljivejšimi udeleženci v prometu, kot so kolesarji in pešci, saj osnovnošolci spadajo v ti dve kategoriji. Temu je sledil pregled stvari, ki učence čakajo v prihodnosti kot udeležence v prometu. Beseda je tekla o

aktivnem kolesarjenju, vožnji s kolesom z motorjem in opravljanjem izpita za vožnjo s spremljevalcem.«

Avtor: »Kateri deli posredovanih vsebin so po vašem mnenju najbolj pripomogli k večji ozaveščenosti otrok pri vedenju v cestnem prometu? Zakaj?«

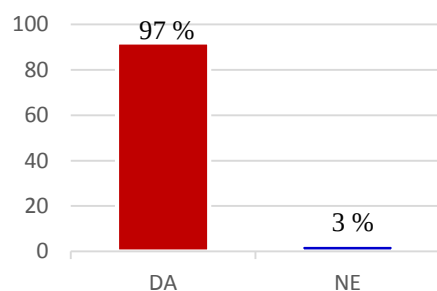
Pagon (2014): »Menim, da je drugi del predstavitve, kjer smo govorili o tem, kaj učence čaka v prihodnosti bolj pripomogel k večji ozaveščenosti otrok, saj je bolj praktičen, učencem pa je prikazal, kako naj vstopijo v »odrasli svet« prometa, ter kako se le-tam obnašati.«

Ob primerjavi odgovora študentov in sodelujočih učencev v anketi sem ugotovil, da so več ali manj povsem identični. Prav tako so jih vsi trije predstavljeni deli vsebin približno enako zanimali.

Grafi 20, 21, 22 dajejo jasno sliko zadovoljstva med nami, ki smo spremljali njihovo predstavitev. V 90 % se strinjamo o primernosti posredovanja, o primernosti same vsebine in o vplivu prometne delavnice na naša nadaljnja vedenja v cestnem prometu.

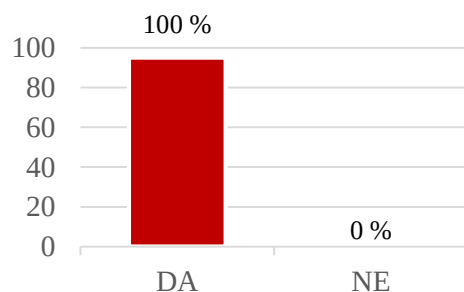
Graf 20: Primernost posredovane teme

N = 95

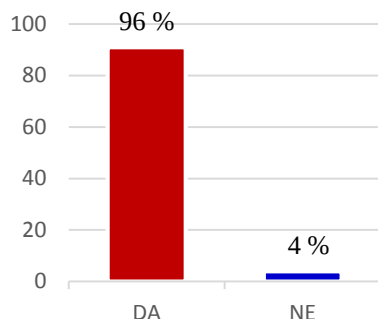
Graf 21: Primernost načina posredovanje prometnih vsebin

N=95

Graf 22: Vpliv informacij s strani predstavnikov fakultete za gradbeništvo na nadaljnje vedenje učencev v cestnem prometu

N = 95

Avtor: »Kaj menite o odzivu učencev? Ste prepričani, da je bil način posredovanja primeren? Bi način posredovanja morda spremenili glede na odziv učencev?«

Pagon (2014): »Odziv učencev sicer glede na to, da nisem predavatelj težko ocenim. Vendar glede na to, da med predavanjem med učenci ni bilo veliko hrupa menim, da je bil dober. Prav tako menim, da je bil način posredovanja primeren, saj je predstavitev vsebovala dovolj multimedijske vsebine, katera je pritegnila učence in ohranila njihovo pozornost. Načina posredovanja ne bi spreminjal, morda bi predstavitev le nekoliko dodelal.«

Avtor: »Kako bi ocenili, v kolikšni meri ste s svojim predavanjem pripomogli k še večji ozaveščenosti pri vedenju otrok v cestnem prometu?«

Pagon (2014): »Menim, da je predavanje le v mali meri pripomoglo k še večji ozaveščenosti otrok, za večji efekt bi potrebovali nekaj bolj dolgotrajnega, npr. igra z nagradami, predavanja za nadgraditev teh predavanj, morda kakšen praktični primer. Če primerjam odziv nas učencev in odgovore študentov opazim, da se ujemajo in smo si bili v interesih, glediščih zelo blizu. Verjetno je v tej smeri pripomogla tudi bližina naših let, saj smo spet prenašali izkušnje iz starejših na mlajše učence, tokrat smo bili mi, učenci tutorji v obratni vlogi. Vloge smo torej v enem samem dnevu kar nekajkrat zamenjali.«

Avtor: »In kaj so s svojim vedenjem in komunikacijo na prometnih delavnicah učenci "sporočili vam?«

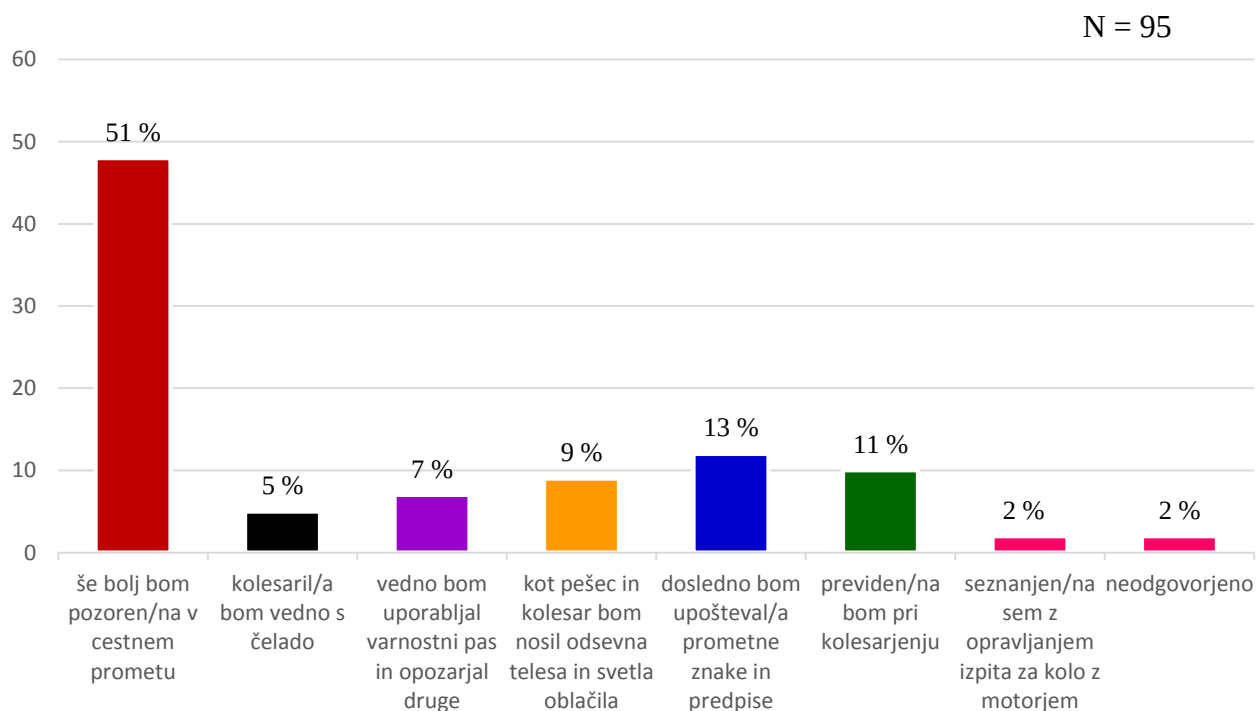
Pagon (2014): »Učenci so v prvi vrsti sporočili to, da jim tema prometne varnosti ni tuja, kar priča o tem, da so verjetno že večkrat poslušali, kakšna predavanja na to temo. Sporočili so tudi

to, da jih tema zanima in da jih je velika večina pripravljenih prisluhniti nasvetom za varno obnašanje v prometu.«

Avtor: »Kaj bi predlagali glede nadaljnje organizacije preventivnih prometnih dejavnosti za učence osnovnih šol?«

Pagon (2014): »Menim, da je vaša šola dobro organizirana, kar se tiče ozaveščanja učencev o varnosti v prometu. Za nadgradnjo mojih predavanj bi bilo mogoče zanimivo navezati stik z eno izmed mnogih avtošol, da bi se učenci nekoliko spoznali tudi z zakoni in pravili, ki jih dnevno srečujemo na cesti.«

Graf 23: Informacije, ki so pozitivno vplivale na vedenje učencev v cestnem prometu

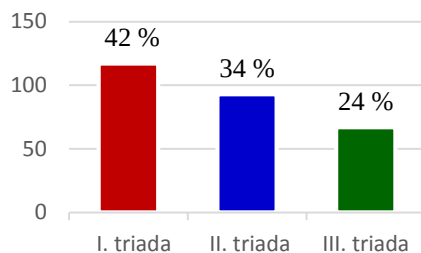
Ker je večina anketiranih učencev bila mnenja, da bodo odslej še bolj pozorni in previdni v cestnem prometu, da bodo dosledno upoštevali prometne znake in pravila sem mnenja, da se je večine učencev multimedijsko nazoren prikaz posledic prometnih nesreč, statistika prometnih nesreč in ostala dobronamerna svetovanja študentov resnično dotaknila.

3.2.7. Mnenje staršev o prometni varnosti na naši osnovni šoli

Na vprašanja je odgovarjalo 277 staršev učencev naše šole.

Graf 24: Izobraževalno obdobje v katerega so vključeni otroci anketiranih staršev

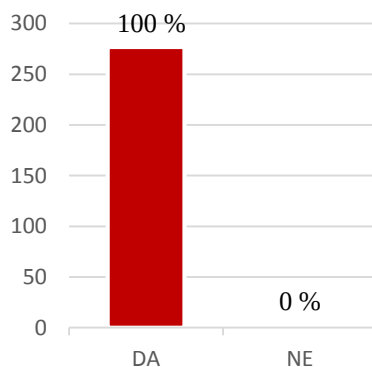
N = 277

Iz grafa je razvidno, da so se starši v veliki večini odzvali na anketni vprašalnik. Najvišji odstotek zastopajo starši učencev 1. vzgojno-izobraževalnega obdobja (triade).

Graf 25: Zadovoljstvo staršev s preventivnimi prometnimi dejavnostmi na naši šoli

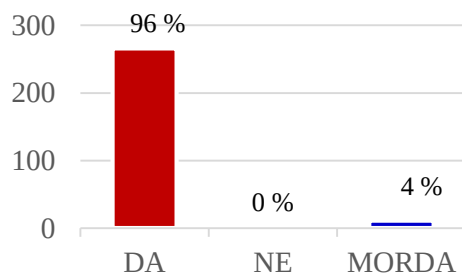
N = 277

Vsi anketirani starši so zadovoljni s prometno preventivnimi dejavnostmi na šoli. Ta rezultat je seveda plod našega skupnega dolgoletnega prizadevanja za prometno varnost.

Graf 26: Vpliv prenosa znanj in izkušenj, s starejših na mlajše učence, na odnos vedenja v prometu po mnenju staršev

N = 277

Starši v veliki meri podpirajo prometno preventivno dejavnost, pri kateri starejši učenci prenašajo svoje znanje in izkušnje na mlajše, zato je potrebno tovrstne dejavnosti še naprej gojiti in nadgrajevati.

4 SKLEP Z ZAKLJUČKOM

V zaključnem delu raziskovalnega dela so predstavljene hipoteze, ki sem jih s pomočjo strokovne literature in opravljene raziskave potrdil ali ovrgel.

Hipoteza 1:

Z različnimi prometnimi vzgojno preventivnimi dejavnostmi pri otrocih dosežemo, da ozavestijo vsakodnevno odgovorno vedenje v prometu.

Hipoteza je potrjena.

68 % vseh vprašanih je mnenja, da je predavanje predstavnika MKM zelo vplivalo na njihovi večji ozaveščenosti pri vedenju v cestnem prometu in kar 25 % jih meni, da je delno vplivalo. Glede na to, da se število učencev kolesarjev na naši šoli iz leta v leto večja upam, da raznovrstne prometno preventivne akcije, ki se v veliki meri dotikajo tudi kolesarjev, resnično vplivajo na oblikovanje pravilnega odnosa do kolesarjenja in delovanja v prometu nasploh. Že sam pozitiven odnos do tovrstnih akcij učencev je velikega pomena za našo varnost.

Hipoteza 2:

Otroci so bolj pozorni na dogajanje v prometu, če jih spodbudimo, da prihajajo v šolo peš ali s kolesom.

Hipoteza je potrjena.

72 % anketiranih učencev meni, da je bolj pozorna na promet v vlogi pešca ali kolesarja. Prav tako je več kot polovica prometnih tutorjev opazilo, da je bila večina učencev pozorna na dogajanje v prometu. Nihče od prometnih tutorjev ne meni, da bi bili učenci nepozorni v prometu. Iz tega lahko sklepamo, da so učenci resnično bolj pozorni v prometu v vlogi pešca. V tem primeru so bili tudi pozorni na samo vodenje prometnega tutorja.

Hipoteza 3:

Z neposrednim raziskovanjem varnih in nevarnih mest v prometu, bodo otroci bolj pozorni na te situacije.

Hipoteza je delno potrjena.

Ob primerjavi nevarnih mest, ki so jih omenjali učenci, prometni tutorji (Slika 4) in učenci nižjih razredov (Slika 3) sem ugotovil, da se le-ta ne ujemajo povsem. Zanimivo, da je najnevarnejše mesto, katerega so učenci, prometni tutorji najpogosteje omenjali, križišče Žabotove in Sokolske ulice, medtem ko so najnevarnejša mesta za učence nižjih razredov naše šole povsem drugače, nadvoz na Ruški cesti, prometna situacija na krožnih križiščih. Sklepam, da učenci nižjih razredov vidijo prometno situacijo in nevarnosti drugače kot mi, učenci višjih razredov.

Glede na najbolj nevarna mesta, ki so jih oni izbrali sklepam, da se pri zaznavanju nevarnosti skoncentrirajo na gostoto prometa, učenci višjih razredov pa se že na konkretne prometne situacije. Učenci nižjih razredov sicer zaznajo v prometu več nevarnih točk na določeni relaciji, vendar na splošno dajejo manjši pomen intenziteti nevarnosti.

Hipoteza 4:

Zaradi strokovne razlage nevarnosti na konkretnem primeru, bodo novo pridobljeno znanje ozavestili in ga dosledno upoštevali.

Hipoteza je potrjena.

Ker je večina anketiranih učencev bila mnenja, da bodo odslej še bolj pozorni in previdni v cestnem prometu, da bodo dosledno upoštevali prometne znake in pravila, da se je večine učencev multimedijско nazoren prikaz posledic prometnih nesreč, statistika prometnih nesreč in ostala dobronamerna svetovanja študentov resnično dotaknila, je hipoteza potrjena.

Hipoteza 5:

Prenašanje znanja in izkušenj, s področja prometne preventive, s starejših na mlajše vrstnike, je učinkovito vplivalo na razvijanje odgovornega vedenja v prometu.

Hipoteza je potrjena.

75 % od 132 vprašanih učencev pravi, da bodo po nasvetih prometnih tutorjev sedaj kot pešci še dosledneje upoštevali prometna pravila, in sicer hodili po pločniku ali po levi strani vozišča, pravilno in varno prečkali vozišče. Ostali vprašani bodo še bolj previdni, pazili na sebe in druge udeležence v prometu. Nekaj učencev se je tudi dotaknil nasvet uporabe varnostnega pasu in nevarnost hoje po kolesarski stezi. Pomemben je tudi pridobljen podatek, da nihče od anketiranih učencev ni bil mnenja, da noben nasvet prometnega tutorja ne bo v prihodnje vplival na njegovo ravnanje v prometu.

Prav tako so prometni tutorji ugotovili, da je bila večina učencev na prometnem prehodu pozornih na promet in na njihovo vodenje so aktivno spremljali. Mnenja so, da bodo učenci upoštevali njihova navodila in opozorila v zvezi s prometno varnostjo. 36 % prometnih tutorjev meni, da bodo učenci pogosteje upoštevali hojo po pločniku ali po levi strani vozišča, kadar bodo v vlogi pešca. 25 % vprašanih je mnenja, da sedaj mlajši učenci pravilno in varno prečkajo vozišče in enak odstotek jih meni, da upoštevajo prometne znake in predpise. V enaki meri anketiranih (7 %) meni, da učenci, kadar so v vlogi pešcev ne hodijo po kolesarski stezi, so previdni in pazijo na svojo varnost ter varnost drugih. To lahko tudi potrdimo z odgovori učencev. Pomembno je, da je raziskava pokazala velik interes in aktivnost z ene in druge strani, s strani učencev in prometnih tutorjev.

Hipoteza 6:

Starši so zadovoljni z dejavnostmi, ki potekajo v zvezi s prometno varnostjo na naši osnovni šoli.

Hipoteza je potrjena.

V anketi je sodelovalo 227 staršev, od tega je bilo 42% staršev, katerih otroci obiskujejo I. triado, 34% staršev, katerih otroci obiskujejo II. triado in 24% staršev, katerih otroci obiskujejo III. triado. 100 % staršev je zadovoljnih z dejavnostmi, ki potekajo v zvezi s prometno varnostjo na naši osnovni šoli.

Hipoteza 7:

Vpliv vrste prometnih preventivnih akcij veliko bolj vpliva na otroke vključene v 1. in 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju kot na starejše, ki so vključeni v 3. vzgojno-izobraževalno obdobje.

Hipoteza ni potrjena.

Ugotovil sem, da tudi učenci III. triade potrebujemo predavanja, jim sledimo in jih upoštevamo ter s tem vplivajo na naše vedenje v prometu. Močneje se zavedamo nevarnosti in smo bolj pripravljeni pogledati posledice nesreč in se soočiti s težavami.

Rezultati ankete so pokazali visok odstotek (v vseh primerih čez 90%) učencev III. triade, ki menijo, da si tovrstnega izobraževanja s področja prometne preventive še želijo, da so bile posredovane vsebine še kako ustrezne in tudi ustrezno posredovane. Učence III. triade so predvsem pritegnile informacije s področja opravljanja voziških izpitov, prometnih nesreč in posledic le teh, splošnih nevarnostih pešcev in kolesarjev.

Prometni dan v takšni obliki, kot sem si ga zamislil in ga s pomočjo mentorice izpeljal, je uspel v celoti. Seveda zaradi skrbi za varnost in spodbujanja zdravega načina mobilnosti, ki varuje tudi naše okolje, bomo ne samo ohranjali vse prometno preventivne akcije, ampak jih tudi nadgrajevali. Tako kot sem že omenil v samem začetku, prometna sredstva se spreminjajo, promet se spreminja in s tem seveda tudi prometna preventiva.

V celoti so prinesle pozitivne učinke dejavnosti, pri katerih so starejši učenci vplivali z znanjem in izkušnjami na mlajše. Zato sem mnenja, da je prav to prakso potrebno nadgrajevati. Za v prihodnje imam že kar nekaj idej, ki jih je potrebno še dodelati:

- izvedba prometno preventivnega sprehoda s prometnimi tutorji v začetku šolskega leta;
- izdelava filma učencev višjih razredov s tematiko prometne preventive za učence nižjih razredov;
- izvedba kolesarskega izleta za učence kolesarje, kjer učenci kolesarji višjih razredov usmerjajo učence kolesarje nižjih razredov;
- tekmovanje v prometnem znanju s prometnim kvizom, ki bi ga izdelali učenci;
- priprava kolesarske delavnice, kjer bi si učenci z medsebojno pomočjo popravljali in čistili kolesa pred novo kolesarsko sezono;
- kramarski sejem, kjer bi učenci izmenjavali tehnično opremo koles, opremo kolesarja in morda tudi kolesa ter

- učenci prometni tutorji bi lahko spremljali del poti učence nižjih razredov na poti v šolo in domov v prvih dneh pouka.

Vesel se, da na naši šoli dajemo varnosti tako velik pomen. Zagotovo si bomo v tej smeri še nadalje vsi zelo prizadevali. Mene je prejetje odgovornega naslova Goodyear junior ambasador varnosti zelo spodbudilo pri prizadevanju za večjo prometno varnost.

Varnost je vse.

4. 1 Družbena odgovornost

Vsakodnevno lahko v časopisu preberemo, na radiu poslušamo in na televiziji gledamo prikaze prometnih nesreč, ki velikokrat vključujejo tudi otroke. Menim, da se preveč prikazujejo posledice prometnih nesreč in premalo vzroki, zakaj je do njih prišlo. Podatki o povzročiteljih in udeležencih prometnih nesreč bi morali biti lažje dostopni, ker sem sam moral vključiti več oseb, da sem prišel do teh podatkov. Pri raziskavi sem ugotovil, da je največ poškodovanih otrok kot sopotnikov v avtomobilu, kar pomeni, da niso krivi, da je do nesreče prišlo. Te podatke bi moralo Ministrstvo za notranje zadeve posredovati medijem, da bi ti lahko opozorili starše, da s tem, ko kršijo prometne predpise in imajo v avtomobilu otroke, neposredno ogrožajo prav njih. Prav tako je pomembno, da otroci opozarjamo starše, da morajo biti bolj pazljivi, kot sem tudi zasledil v anketah, ki sem jih pripravil. Naša šola je zelo odgovorna do pojma varnosti in pri nas je varnost vrednota. Naučil sem se, da je varnost vrednota, katere se moramo začeti učiti najprej doma, v vrtcu, v šoli, celo življenje. In prav je, da naše znanje o prometu in varnosti prenašamo na tiste, ki so mlajši in ga imajo manj, kot to počnemo na naši šoli.

5 VIRI IN LITERATURA

5.1 Knjižni viri

- Breznik, P. (2004). *Varni v cestnem prometu*. Maribor: Primotehna.
- Divjak, M., Markl, M., Oblak, B., Polič, M., Štaba, R., Zabukovec, V., Žlender, B. (2007). *Otroški varnostni sedeži ali Red je vedno pas pripet*. Ljubljana: Direktiva RS za ceste, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.
- Divjak, M., Markl, M., Polič, M., Zabukovec, V. in Žlender, B. (2007). *Psihološki vidiki preventivnih dejavnosti v prometu*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
- Policijska postaja Maribor II, *Podatki o prometnih nesrečah*, številka dokumenta 200-4/2015/2 (3F692-04), pridobljeno, 8. 1. 2015.
- Zimšek, J., (2003). *Šolske prometno preventivne akcije*. Osebni arhiv. Maribor.
- Zimšek, J., (2005). Anketni vprašalnik (projekt Varna pot v šolo) o načinu prihoda učencev v šolo. Osebni arhiv. Maribor.
- Zimšek, J., (2009). Anketni vprašalnik (projekt Moja pot v šolo) o načinu prihoda učencev v šolo. Osebni arhiv. Maribor.

5.2 Spletni viri

- Javna agencija RS za varnost prometa (2014). Dostopno na: <http://www.avp-rs.si/preventiva/akcije/solski-otroci> (pridobljeno, 9. 1. 2015).
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2014). Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/si/medijsko_sredisce/projekti/varno_na_cesti/ (pridobljeno, 16. 12. 2014)
- Wikipedia, Prosta enciklopedija (2014). Dostopno na: http://sl.wikipedia.org/wiki/Prometna_varnost (pridobljeno, 6. 1. 2015).
- SSKJ (2014). Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Ljubljana: ZRC. Dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=preventiva&hs=1 (pridobljeno, 6. 1. 2015).

- Osnovna šola Janka Padežnika Maribor (2013). Dostopno na: <http://www.padeznik-mojasola.si/Varno%20v%20prometu/Lists/Objave/Attachments/45/mojapotvsolo13anketa.pdf> (pridobljeno, 14. 1. 2015).

5.3 Viri slikovnega materiala

Slika 1: Moja pot v šolo. Google maps (2014). Dostopno na:

<https://www.google.si/maps/place/Iztokova+ulica+6,+2000+Maribor/@46.5585958,15.6255707,15z/data=!4m2!3m1!1s0x476f77b8510d0c4b:0xeea1c3dbe78648d4?hl=sl>

(pridobljeno, 2. 10. 2014).

Slika 2: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali prometni tutorji. Dostopno na:

<https://www.google.com/intl/sl/earth/> (pridobljeno, 14. 12. 2014).

Slika 3: Nevarna mesta, na katera so najpogosteje opozarjali učenci. Dostopno na:

<https://www.google.com/intl/sl/earth/> (pridobljeno, 14. 12. 2014).

Slika 4: Kolesarska proga na prometno preventivni delavnici. Dostopno na:

<https://www.google.com/intl/sl/earth/> (pridobljeno, 24. 9. 2014).

6 PRILOGE

Priloga 1 : Program prometnega dne

Priloga 2: Primer prometnega tutorja na pripravo vodenja prometno preventivnega sprehoda

Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence od 2. do 5. razreda

Priloga 4: Anketni vprašalnik za učence prometne tutorje

Priloga 5: Anketni vprašalnik za učence kolesarje

Priloga 6: Anketni vprašalnik za učence, ki so sodelovali na delavnicah s študenti Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu

Priloga 7: Anketni vprašalnik za starše

Priloga 1: Program dneva prometne varnosti

DAN PROMETNE VARNOSTI PROGRAM DEJAVNOSTI, 1., 2. IN 3. RAZRED

KDAJ?	KAJ?	KJE?
8.3 –9.00	"POLICIST MED NAMI" 	MALA TELOVADNICA
9-00–9.30	"MOJA POT V ŠOLO" 	ŠOLSKI OKOLIŠ
9.30–10.00	MKM 	ŠOLSKO DVORIŠČE
10.00–10.30	MALICA 	UČILNICA
10.30–12.30	"VARNO V PROMETU" "MI ZA VAS" 	UČILNICA

DAN PROMETNE VARNOSTI PROGRAM DEJAVNOSTI, 4. IN 5. RAZRED

KDAJ?	KAJ?	KJE?
8.30–9.00	"POLICIST MED NAMI" 	MALA TELOVADNICA
9.00–9.30	"MOJA POT V ŠOLO" 	ŠOLSKI OKOLIŠ
9.30–10.00	MKM 	ŠOLSKO DVORIŠČE
10.00–10.30	MALICA 	UČILNICA
10.30	"NASLOV" Izbira naslova ? ? ? ? ? ? ? ? ?	UČILNICA
10.30–11.00	 Vozimo pametno! Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije "S KOLESOM V ŠOLO" Peter Breznik, Primotehna d.o.o.	UČILNICA ŠT. 9
11.30–12.30	"VARNO V PROMETU" raziskovalne in ustvarjalne prometne delavnice 	UČILNICA

DAN PROMETNE VARNOSTI PROGRAM DEJAVNOSTI, 6. RAZRED

KDAJ?	KAJ?	KJE?
8.30–9.00	MKM 	ŠOLSKO DVORIŠČE
9-00–10.00	"S KOLESOM V ŠOLO" vodeno kolesarjenje, KOLESARJI 	ŠOLSKI OKOLIŠ
9-00–10.00	"MI ZA VAS" prometne zanke in uganke, OSTALI 	UČILNICA
10.00–10.30	MALICA 	UČILNICA
11.00–11.30	"S KOLESOM V ŠOLO" Peter Breznik, Primotehna d.o.o. 	UČILNICA ŠT. 9
11.30–12.30	"VARNO V PROMETU" 'raziskovalne in ustvarjalne prometne delavnice 	UČILNICA

DAN PROMETNE VARNOSTI PROGRAM DEJAVNOSTI, 7. DO 9. RAZRED

KDAJ?	KAJ?	KJE?
8.30–9.00	MKM 	ŠOLSKO DVORIŠČE
9-00–10.00	"S KOLESOM V ŠOLO" vodeno kolesarjenje, KOLESARJI 	ŠOLSKI OKOLIŠ
9-00–10.00	"MI ZA VAS" prometne zanke in uganke, OSTALI 	UČILNICA
10.00–10.30	MALICA 	UČILNICA
10.30-11.00	MKM, predavanje za kolesarje 	UČILNICA ŠT. 18
10.30-11.00	KATEDRA ZA PROMETNO TEHNIKO IN VARNOST V PROMETU 	UČILNICA ŠT. 17 (7. r in 8. a) ŠOLSKO DVORIŠČE (9. r in 8. b)
11.00–11.30	KATEDRA ZA PROMETNO TEHNIKO IN VARNOST V PROMETU 	UČILNICA ŠT. 17 (9. r in 8. b) ŠOLSKO DVORIŠČE (7. r in 8. a) KOLESARJI 7. do 9. razred
11.30–12.30	"VARNO V PROMETU" 'raziskovalne in ustvarjalne prometne delavnice 	UČILNICA

Priloga 2: Primer prometnega tutorja na pripravo vodenja prometno preventivnega prehoda

Pot bomo začeli na Iztokovi ulici pred našo šolo. Odšli bomo na desno proti Ciril Metodovi ulici. Po Iztokovi ulici bomo šli po pločniku. Konec pločnika – vprašanje: »Kje hodimo pešci, če ni pločnika?« Opozorim jih, da posamezniki hodimo po levi, ker smo pa mi skupina, pa po desni strani vozišča. V križišču bomo zavili na Žabotovo ulico. Tukaj se bomo ustavili in pogledali prometni znak. »Kdo ve, kateri prometni znak je to? TAKO JE, TO JE STOP ZNAK –USTAVI! Kdo mora upoštevati ta prometni znak?« Pot bomo nadaljevali po desni strani vozišča, ker ni pločnika in smo skupina. Spet bomo opazili prometni znak. »Kdo ve, kaj pomeni ta prometni znak? SLEPA ULICA, kar pomeni, da se ulica na koncu konča.« Na koncu ulice bomo zavili na desno na Sokolsko ulico. »Kako bomo prečkali vozišče? Poiskali bomo prehod za pešce, ponovili pravilo za prečkanje prehoda in šli na drugo stran na pločnika.« Zavili bomo proti železniški progi. V bližini železniške proge je tudi pomembno, da smo pazljivi. Nikoli se ne smemo prerivati ali potiskati. Železniško progo bomo prečkali po nadhodu. Učenci povedo, zakaj je tukaj nadhod. Opozorim jih, naj nikoli, nikdar in nikjer ne poskušajo prečkati železniške proge izven prehoda, ker je SMRTNO NEVARNO in prepovedano. Nato bomo spet hodili po desni strani vozišča in bili zelo pazljivi. Zavili bomo levo na Limbuško cesto. Tukaj je pločnik in pot bomo nadaljevali po desni strani po pločniku. Ker bomo kar nekaj časa hodili po pločniku, bomo opazovali prometne znake in se ustavili, ko bo kdo opazil kakšen prometni znak. Seveda se bomo poučili, kaj prometni znak pomeni. Prišli bomo do krožnega križišča in pot nadaljevali na isti strani preko mostu in zavili proti šoli. Pri prehodu za pešce – zebra, bomo odšli na drugo stran ceste. Tukaj je pločnik širši. »Zakaj? Tako je, pol pločnika je za kolesarje in pol za pešce. Pešci moramo hoditi na notranji strani pločnika in paziti na kolesarje.« Pot bomo nadaljevali po stopnicah in nadaljevali s hojo po pločniku do krožnega prometa. Za krožnim prometom bomo prečkali vozišče na prehodu za pešce. Prišli bomo do Valvasorjeve ulice in zavili na Ruško cesto. Spet bomo prečkali na prehodu za pešce in ostali na desni strani na pločniku. Pri naslednjem prehodu za pešce bomo spet previdno prečkali vozišče. V tej ulici bomo zelo previdni in hodili kot skupina po desni strani vozišča, ker ni pločnika. Čisto blizu šole nas bo presenetil prometni znak PREPOVEDAN PROMET V ENO SMER. Pogovorimo se o naši, na novo pridobljeni ulici, na kateri poteka promet samo v eno smer. Povemo, v katero smer smemo voziti. »Ali velja to tudi za pešce? Ne. Kaj pa za kolesarje? Da.«

Opazujemo promet nekaj časa, da ugotovimo, če se vsi držijo pravila prometnega znaka prepovedan prometa v eno smer. Učencem sem se zahvalil za pozornost in jih še enkrat opozoril, da morajo biti v prometu zelo previdni, kar so tudi obljubili. Povem jim, da sem vesel, ker smo na prometnem prehodu skupaj ponovili varno pot v šolo in se tudi naučili kaj novega.

Mnenje prometnega tutorja in opis priprave na vodenje

Dobil sem nalogo, da bom dne, 9. 10. 2014 sodeloval na dnevu prometne varnosti kot učenec, prometni tutor za 2. c razred naše šole. Ker so ti otroci majhni, stari sedem let, sem nalogo vzel zelo resno, saj se spomnim sebe v teh letih, ko sem ves vesel sledil starejšim in njihova navodila vzel zelo resno. Ko smo izdelali skico poti, smo se na osnovi označene poti napotili po poti. S seboj sem vzel fotoaparata in poslikal vse pomembnejše stvari, ki sem jih srečal na svoji poti. Doma sem si zapisal napotke in komaj čakal, da otroke popeljem po označeni poti in da skupaj preverimo znanje o prometnih znakih in prometnih predpisih. Učenci 2. c razreda so bili zelo veseli mojega spremstva. Takoj sem opazil, da so tudi zelo živahni in vedoželjni, kar me je zelo razveselilo. Vso pot so mi z veseljem sledili, odgovarjali na moja vprašanja, se trudili in mi sledili. Ko smo prišli nazaj pred šolo, sem se jim zahvalil za pozornost in bil s prehodom zadovoljen, ker sem prepričan, da smo obnovili znanje o prometu in se naučili še kaj novega in pomembnega. Nekaj otrok hodi v šolo samih, zato je zelo pomembno, da jim pokažeš in poveš, kako se morajo obnašati po poti. In kljub temu, da so to slišali že velikokrat sem prepričan, da nikoli ni prevečkrat.

Priloga 3: Anketni vprašalnik za učence od 2. do 5. razreda

V sklopu projekta Mladi za napredek Maribora pripravljam raziskovalno nalogo. Tema naloge je Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava. Podali ste se na vodeno prometno preventivno pešpot v šolskem okolišu in se udeležili predavanja policista. Prosim te, da izpolniš kratek vprašalnik. Za sodelovanje se ti iskreno zahvaljujem.

1. Kako prihajaš v šolo?

- a) peš
- b) s kolesom
- c) z avtomobilom
- č) drugo: _____

2. Kdaj si bolj pozoren na promet?

- a) Na promet sem bolj pozoren, ko prihajam v šolo peš ali s kolesom.
- b) Na promet sem bolj pozoren, ko sem sopotnik v avtomobilu.

3. Ali si začel uporabljati, katere na novo pridobljene nasvete od policista, kadar si udeležen v prometu?

		a) DA	b) NE			
Če	si	obkrožil	DA,	prosim	zapiši	katere.

4. Ali raje upoštevaš pri prometni varnosti nasvete prometnih tutorjev kot odraslih?

- a) DA
- b) NE

5. Oglej si zemljevid pešpoti, ki ste jo opravili na prometni dan in označi nevarne dele poti.

6. Ali sedaj, ko hodiš po tej poti, upoštevaš navodila in si bolj pazljiv na delu poti, kjer te je učenec tutor opozoril, da je nevarno?

- a) DA
- b) NE

7. Katerih nasvetov in opozoril prometnega tutorja se spomniš?

8. Katere nasvete in opozorila prometnega tutorja boš v bodoče upošteval?

9. Ali meniš, da bo ta prometno preventivni prometni sprehod (pešpot) vplival v bodoče na tvoje vedenje v prometu?

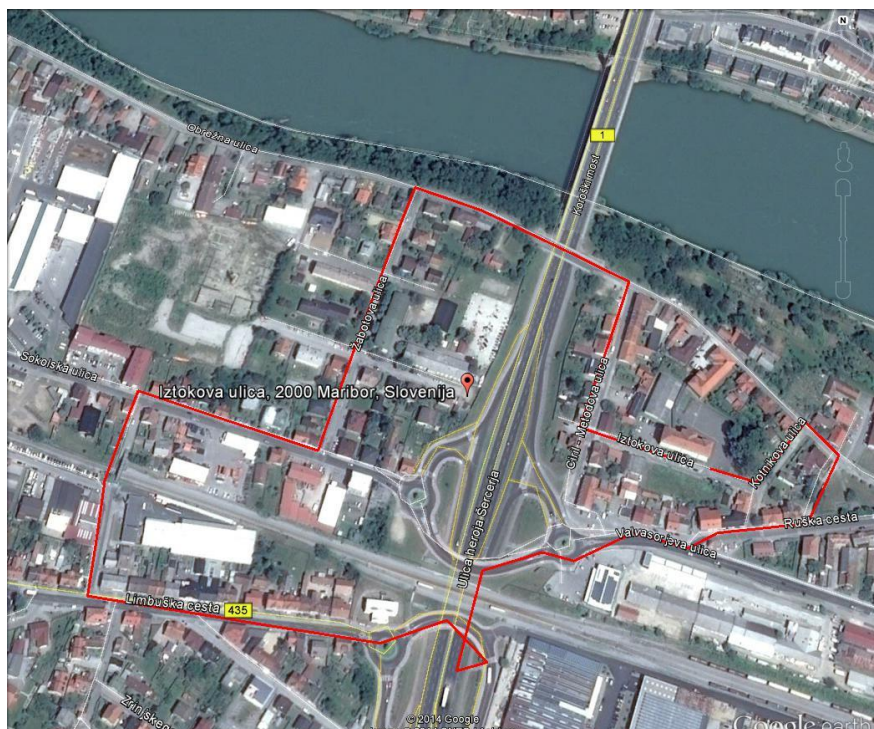
a) DA

b) NE

Pojasni

svoj

odgovor.

Priloga 4: Anketni vprašalnik za učence prometne tutorje

V sklopu projekta Mladi za napredek Maribora pripravljam raziskovalno nalogo. Tema naloge je Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava. Z mlajšimi učenci naše šole ste se podali na pešpot v šolskem okolišu. Prosim te, da izpolniš kratek vprašalnik. Za sodelovanje se ti iskreno zahvaljujem.

1. Ali meniš, da so bili učenci pozorni na promet okoli sebe?

- a) NE, niso bili
- b) DA, vendar le manj kot polovica učencev
- c) DA, približno polovica učencev
- č) DA, večina učencev

2. Na zemljevidu označi mesta, kjer si učence še posebej opozarjal in jim svetoval.

3. Kaj meniš, katere tvoje nasvete, opozorila, priporočila bodo učenci v bodoče najpogosteje upoštevali v prometu?

4. Ali meniš, da je učenje s posnemanjem, prenašanjem znanj in izkušenj s starejših na mlajše učence pri prometni preventivi uspešen?

- a) DA
- b) NE

Pojasni svoj odgovor.

5. Predlagaj morebitne nove dejavnosti s področja prometne preventive, pri kateri bi znanja in izkušnje starejši učenci prenašali na mlajše.

V sklopu projekta Mladi za napredek Maribora pripravljam raziskovalno nalogo. Tema naloge je Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava, ki pa je bil tudi naš moto dneva prometne varnosti, 9. 10. 2014. V tem dnevu ste se med drugim tudi udeležili prometnih delavnic na šolskem dvorišču in predavanja, ki jih je organizirala MKM. Prav tako ste se podali na vodeno prometno preventivno kolesarsko vožnjo po šolskem okolišu.

- a) DA b) NE

3. V kolikšni meri je na tebe osebno vplivalo predavanje k še večji ozaveščenosti pri vedenju v cestnem prometu? Prosim oceni na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da predavanje sploh ni vplivalo na tebe in 5 da je zelo.

1 2 3 4 5

4. Kaj bi predlagal/a glede nadaljnje organizacije preventivnih prometnih dejavnosti za učence kolesarje naše šole?

- a) DA
b) NE

50

Priloga 6: Anketni vprašalnik za učence, ki so sodelovali na delavnicah s študenti Fakultete za gradbeništvo, katedre za prometno tehniko in varnost v prometu

Pozdravljeni,

v sklopu projekta Mladi za napredek Maribora pripravljam raziskovalno nalogo na temo Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava. V tem dnevu ste se med drugim tudi udeležili prometnih delavnic na šolskem dvorišču in predavanja, ki ga je izvedla Fakulteta za gradbeništvo – Katedra za prometno tehniko in varnost v prometu (simulacija varne vožnje na dvorišču in predavanje v učilnici).

1. Katero temo sta posredovala predstavnika Fakultete za gradbeništvo – Katedra za prometno tehniko in varnost v prometu na prometnih delavnicah ob dnevu prometne varnosti?

2. Kateri del predavanja te je najbolj pritegnil?

- a) Statistika o prometnih nesrečah in smrtnih žrtvah na vseh področjih prometa.
- b) Natančnejši podatki o nesrečah med kolesarji in pešci.
- c) Aktivno kolesarjenje, vožnja s kolesom z motorjem, opravljanje izpita za vožnjo s kolesom.

Prosim na kratko pojasni, zakaj te je ta del najbolj pritegnil?

3. Ali meniš, da je predstavljena tema s področja prometne varnosti primerna za otroke vaše starosti?

a) DA

b) NE

Pojasni, zakaj si se tako odločil?

4. Je bil način posredovanja prometnih vsebin primeren?

a) DA

b) NE

Če si obkrožil/a da, na kratko pojasni zakaj. Če si obkrožil/a ne napiši, kaj bi spremenil/a v posredovanju?

5. Ali katere informacije, posredovana znanja s prometnih delavnic, pozitivno vplivajo na tvoje vedenje v cestnem prometu? Na kakšen način se je zaradi posredovanih informacij in znanj, tvoje vedenje v cestnem prometu izboljšalo oziroma spremenilo?

a) DA

b) NE

Če si odgovoril DA, napiši vsaj en primer.

6. Si želiš še več predavanj glede prometne varnosti?

a) DA

b) NE

7. Kaj bi predlagal/a glede nadaljnje organizacije preventivnih prometnih dejavnosti za učence naše osnovne šole? Katere teme iz varnosti v prometu bi želel/a še natančneje spoznati?

Priloga 7: Anketni vprašalnik za starše

V sklopu projekta Mladi za napredek Maribora pripravljam raziskovalno nalogo. Tema naloge je Promet ni zabava, varnost ohrani bistra glava. Prosim vas, da izpolnite kratek vprašalnik. Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujem.

1. Prosim obkrožite, v katero vzgojno-izobraževalno obdobje je vključen vaš otrok.

- a) 1. vzgojno-izobraževalno obdobje (1., 2. in 3. razred)
- b) 2. vzgojno-izobraževalno obdobje (4., 5. in 6. razred)
- c) 3. vzgojno-izobraževalno obdobje (7., 8. in 9. razred)

2. V primeru, da vam in otrokom predstavimo varna in nevarna mesta v prometu ali menite, da bodo bolj pozorni na te situacije in jih bodo tudi dosledno upoštevali?

a) DA

b) NE

c) MOGOČE

3. Ali ste zadovoljni z dejavnostmi, ki jih opravljamo na naši osnovni šoli glede prometne varnosti?

a) DA

b) NE